რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

შაბათი, 13 იანვარი 1918 წ.

ერთობა

ფასი 20 კაპ.

გაზეთი ღირს: ერთი თვით 4 მ. 50 კ., ორი თვით 9 მ., სამი თვით 13 მ. 50 კ. ექვსი თვით 27 მ. ერთი წლით 50 მ. **ცალკე ნომერი ყველგან 20 კაპ.** საზღვარ-გარეთ ორჯერ მეტი. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—50 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 11 ნახ. ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтов. ящ. 199. Редакція „Эртоба". სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ, Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 9 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 9

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისათვის
ყოველ დღიურ გაზეთ
„ერთობა"-ზე
ხელის მოწერის პირობები

ერთი თვით — 4 მან. 50 კაპ.
ორი თვით — 9 მანეთი.
სამი თვით — 13 მან. 50 კაპ.
ექვსი თვით — 27 მანეთი
ერთი წლით — 50 მანეთი
ცალკე ნომერი ყველგან 20 კაპ.

ხელის მოწერის პირობები 1 აპრილამდე (ე. ი. პირველ სამ თვეს) ყოველ შემთხვევაში უცვლელი დარჩება, შემდეგ შეიძლება შეიცვალოს თუ ბაზრის მდგომარეობამ გვაიძულა.

გაზეთის დაკვეთა შეიძლება შემდეგი მისამართით: Тифлисъ почт. ящикъ № 199. РЕДАКЦІЯ „ЭРТОБА".

ამხანაგებს და თანამგრძნობთ ვსთხოვთ ხელის მოწერას ნუ დააყოვნებენ.

მეოთხე რაიონის კოლექტივი რ. ს. დ. მ. პ. აუწყებს თფილისის ორგანიზაციის პარტიის წევრებს, რომ მიმდინარე წლის 9 იანვარს, ღამის 11 საათზე საბურთალოზე ვერაგულათ იქმნა მოკლული ჩვენი პარტიის წევრი, წითელ გვარდიელი

დავით ივანეს ძე ტარიელაშვილი

გამოასვენებენ კვირას დილის 10 საათზე მიხეილის საავათმყოფოდან. (2—1)

ღრმათ დამწუხრებული გრიგოლ შიოს ძე ციხითათრიშვილი, მეუღლე მისი ანა, შვილები: ელენე, ლადო, შალვა, და ირაკლი უღრმესი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ პირველი საყვარელი ქვისლის, მეორე სიძის, ხოლო დანარჩენნი ძვირფასი დეიდის ქმრის

ნიკოლოზ გრიგოლის ძე სოლოღაშვილის

უდროვოთ გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება ქ. გორში. გამოსვენება საკუთარ ბინიდან ოქონის ეკლესიაში დილის 10 საათ. (1—1)

კვირას, 14 იანვარს, ქუთაისში მთავარ-ანგელოზის ეკლესიაში გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წირვა და პანაშვიდი უდროვოდ გარდაცვლილის სამხედრო ექიმი

ანდრო მერაბის ძე კილასონიას

სულის მოსახსენებლათ, რასაც ღრმა მწუხარებაში მყოფნი: მამა მერაბ გიორგის ძე კილასონია, ძმები ნიკოლოზი და ანტონი, და, ელისაბედ მერაბის ასული ჩიგოგიძისა, რძალი ზინა არჩილის ასული კილასონიასი და სიძე შალვა იაკობის ძე ჩოგავაძე აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობართ. პანაშვიდი დაიწყება 11 საათზე. (2—2)

ქართული კლუბი

კვირას, იანვრის 14-ს შესდგება

გ. ქუჩიშვილის დილა.

მონაწილეობენ: დ. კასრაძე, ვ. რუხაძე, თაგუნა, დარია ახვლედიანი, ლეო ქიაჩელი, ობოლი მუშა, ვეფხო ფშაველა, ვ. საათაშვილი და სხვა.

ბილეთები იყიდება დღეს კანტორა „განათლებაში", ხოლო კვირა დღით ქართულ კლუბში.

დასაწყისი 12 საათზე. გამგე **ვ. საათაშვილი.**

სახალხო სახლი

სახალხო სახლთან არსებული ქართული წარმოდგენების მმართველი წრე.

კვირას, 14 იანვარს, 1918 წ. წარმოდგენილი იქნება:

მელანიას ოინები

კომ. 4 მოქ. გაუპტმანისა, გად. კ. მესხისა.

მომქმედნი პირნი: ქ-ნი არჯევანიძე, ნინონი, რომანიშვილი-დგებუაძისა. ბ.ბ. ანაშვილი, გოცირიძე, გელიკურაშვილი, მეტრეველი, მამაჯანოვი, რომანიშვილი, ივერელი, ჭანკვეტაძე.

ადგილების ფასი 1 მ. 40 კ-დან 35 კ-დე. დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

შემდეგი წარმოდგენა 25 იანვარს. რეჟ. **კ. შათირიშვილი.**

(2—1) რეჟ. თანაშემწე ალ. ბადრიძე.

ამიერ-კავკ. კოოპერატივთა კავშირი

იწვევს მდივნის თანამდებობაზე უმაღლეს იურიდიულ განათლება მიღებულ პირს, რომელიც აგრეთვე უნდა იცნობდეს **კოოპერაციას**, როგორც პრაქტიკულად, ისე თეორიულადაც; **საჭიროა ჰქონდეს მდივნობის გამოცდილებაც.**

განცხადება „კურიკულუმ ვიტე"-თი უნდა წარმოდგენილ იქმნას კავშირის გამგეობაში (თფილისი, მიხეილის პრ. № 178) 2—1)

კვირას 14 იანვარს დილის 11 საათზე ქალაქის საბჭოს სასურსათო განყოფილების დარბაზში (ბებუთოვის და რტიშჩევის ქუჩების კუთხე)

დანიშნულია კრება

იმ პირთა, რომელნიც მოწვეულნი არიან ბინის კომიტეტების ორგანიზაციისათვის. აუცილებლად საჭიროა კრებას დაესწრან როგორც უბნის ინსტრუქტორები, ისე ბინის ორგანიზაციების პროპაგანდისტები.

(1—1) **ქალაქის საბჭოს სასურსათო განყოფილება.**

სამკურნალო კაბინეთი

ექიმი ალექსანდრე დავითის ძის

კეკელიასი

მიიღება კანისა, ვენერიულისა და სიფილისიანი ავათმყოფები. (914-ს და 606-ს შეშხაპუნება). ავადმყოფთა მიღება 5—8 საათამდე საღამოთი. მიხეილის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოე"-ს პირდაპირ ტელეფონი 14—28.

ექიმი

დ. ი. ჟორდანია

იღებს ავათმყოფებს შინაგან და ვენერიულ ავათმყოფობით, სიფილისი და მისი შედეგები სისხლ ნაკლებობა. ქრონიკული მალიარია და ქრონიკული ტრიპერი. საღამოს 5—7 საათამდე გარდა კვირისა. გორის ქ. № 6 (დიდუბე).

ექიმი გ. მ. მუხაძე

იღებს სადოსტაქრო ავათმყოფთ საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა, მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 57; აფიცერთა ეკონომიურ საზ. შენობის პირდაპირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

ექიმი პ. ი. გვარჯალაძე

შინაგან და ბავშვთა სნეულებანი

ავათმყოფებს მიიღებს ყოველდღე საღამოს 5—6 ს., კვირა დღის გარდა. ქსენიევის ქუჩა, № 4, სასტუმრო ვეტცელის გვერდით. ტელ. 15—00.

ექიმი ვ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორათ ნამყოფი იღებს ავათმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 ნახ. საათამდე, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

ამიერ-კავკასიის საოლქო სეიმი

დამფუძნებელ კრების გარეკით განაპირა ქვეყნები მოსწყდენ ცენტრს, მათ შორის გაბმული კავშირი დაირღვა, გაერთიანებული დემოკრატიული ფრონტი დაიშალა.

ამ რიგათ, რუსეთის რევოლიუცია განსაცდელში ჩავარდა. ისტორიამ არა ერთი და ორი მაგალითი იცის იმის, როცა უკიდურეს მიმართულების დროებით გაბატონებას რეაქცია მოყოლია: ასეთი იყო ნაპოლეონ ბონოპარტეს დიქტატურა და მონარქიის აღდგენა საფრანგეთში დიდი რევოლიუციის დამარცხების შემდეგ, ასეთი იყო იმავ საფრანგეთში 1848 წლის შემდეგ დამდგარი რეაქცია, კომუნის შემუსვრა და მუშათა კლასის გასრესა. ასეთი იყო თვით რუსეთში 1906 წლის რეაქცია, რომელიც მუშათა კლასის განმარტოებას მოყვა.

იგივე შეიძლება განმეორდეს დღეს რუსეთში. ბოლშევიკებმა ხიშტების შემწეობით გარეკეს ხალხის ნება სურვილის გამომხატველი დამფუძნებელი კრება და ამით ხელი შეუწყვეს უკვე არსებულ ანარქიის გახანგრძლივებას. ხოლო ანარქიის მდგომარეობაში სახელმწიფო მუდამ ვერ იარსებებს, ანარქია კიდევ უფრო გამოუთხრის ძირს ხალხის ეკონომიურ და კულტურულ კეთილდღეობას და ეს ნიადაგს მოამზადებს ხალხის ფართო მასის ფსიხოლოგიაში მტკიცე წესრიგის დასამყარებლათ.

ბოლშევიკების ავანტიურამ გააძლერა ცენტრისგან მსრბოლავი მიდრეკილებები. რუსეთი დაირღვა, მრავალ ერთეულებათ დანაწილდა.

ამ ერთეულების გაბატონებულ კლასების სურვილია ცენტრს მოსწყდენ და დამოუკიდებლათ მოაწყონ თავისი საქმეები, მათი მიზანია უმთავრესათ ეროვნულ დროშის ჩვეშ სოციალურ საკითხების მიფუჩეჩება. ამით აიხსნება ჩვენი ნაციონალისტების დემონისებური ხითხითი—რუსეთი დაირღვა, დამფუძნებელ კრების იდეია საბოლოვოთ მოკვდა, რუსეთის გაერთიანებას ჯვარი უნდა დავუსოთო.

დემოკრატია ძალიან შორსა სდგას ასეთ სეპარატისტულ შეხედულებებისაგან. ის ასე არა სვამს კითხვას—ან ცენტრალისტური ბიუროკრატიული წყობილება, ან რუსეთის სრულიათ დაშლა-დანაწილება.

დემოკრატია ორთავე პრინციპის კომბინაციაზე აშენებს თავის სამოქმედო პოლიტიკას, ის ცდილობს შეაერთოს რუსეთი, მაგრამ ისე კი, რომ განაპირა ქვეყნებმაც არ დაკარგონ თავის სახე.

ამ შეხედულებამ დღეს რეალური გამოხატულება უნდა მიიღოს ამიერ-კავკასიის სინამდვილეში.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ჩვენ ფაქტიურათ მოწყვეტილი ვართ ცენტრს. ამიტომ, ჩვენ თითონ უნდა ვიზრუნოთ საკუთარ ცხოვრების მოწყობაზე, უნდა შევქნათ ისეთი დაწესებულება, რომელიც მცხოვრებთა დიდი ნაწილის თვალში ავტორიტეტული იქნება და ამ გზით რევოლიუციონურ წეს-რიგის დამყარებას ხელს შეუწყობს.

როცა ამიერ-კავკასიის კომისარიატი შეადგინა ადგილობრივმა დემოკრატიამ, მაშინ იქნა დადგენილი, რომ ეს კომისარიატი იარსებებს მანამდის, სანამ სრულიად რუსეთის დამფუძნებელი კრება შეიკრიბებოდეს ან, თუ დამფუძნებელ კრების შედგენა შეუძლებელი გახდება,—სანამ პეტროგრადში წასასვლელათ არჩეული დეპუტატები ამიერ-კავკასიაში მოიყრიდენ თავს ადგილობრივ საქმეების მოსაწყობათ.

ადგილობრივ დემოკრატიის წინასწარმეტყველური დადგენილება დღეს სინამდვილეთ იქცა: დამფუძნებელი კრება გარეკეს და ჩვენ იძულებული ვართ მოვიწვიოთ ჩვენი დეპუტატების ადგილობრივი კრება. ეს კრება იქნება ადგილობრივი, ამიერ კავკასიის საოლქო სეიმი. რადგან შეუძლებელია გულზე ხელები დავიკრიფოთ და ველოდოთ, სანამ „პატრონი მოვიდოდეს", ესე იგი, სანამ რუსეთის დამფუძნებელი კრება შეიკრიბებოდეს, რადგან, ვიმეორებთ, დამფუძნებელ კრების იდეია ჯერ კიდევ ცოცხლობს და ძლიერია, მაგრამ ახლო მომავალში მისი მოწვევის იმედი ჩვენ არ უნდა გვქონდეს.

რა უნდა გააკეთოს ამ სეიმმა? უპირველეს ყოვლისა მან უნდა ეცადოს შექმნას ერთი ძლიერი ცენტრი ამიერ-კავკასიისათვის, რომ ამ გზით გავაძლიეროთ ადგილობრივ რევოლიუციის ბურჯი, შევქნათ ისეთი მდგომარეობა, რომ, თუ ვინიცობაა ჩრდილოეთში რეაქცია გაიმარჯვებს, ჩვენ საშუალება გვქონდეს ამ რეაქციის მოსევა მოვიგერიოთ.

რა გზით შეუძლია ეს სეიმს?

სეიმს არ ექნება ხელთ საამისოთ მოწყობილი ორგანიზაცია, საკმაო რეალური ძალა. ამისთვის სეიმი მოახდენს ეროვნებათა შორის გადამიჯვნას, ამიერ-კავკასიის ეროვნულ ერთეულების გამოჭრას. თვითეული ეროვნება განსაზღვრულ ტერიტორიაზე შეადგენს ადგილობრივ თვითმართველურ ერთეულს და ამ ტერიტორიაზე შეუდგება შინაურ ცხოვრების მოწყობას. რაც მთელი ამიერ კავკასიისთვის იქნება საჭირო და მნიშვნელოვანი, ყველაფერი ეს სეიმის ხელში მოიყრის თავს, ხოლო რაც ადგილობრივ მნიშვნელობის საკითხები იქნება—ეს ტერიტორიალურ თვითმმართველობების ხელში დარჩება.

ამ რიგათ ჩვენ ვიწყებთ იმ ეროვნულ პროგრამის ცხოვრებაში გატარებას, რომელიც ჩვენს პარტიულ ყრილობაზე იქნა მიღებული.

ადგილობრივ ცხოვრების დაუყოვნებლივ მოწყობა, ხოლო ამავე დროს საერთო რევოლიუციონურ ცენტრის შექმნისათვის ზრუნვა—ასეთია ჩვენი სადღეისო ტაქტიკა.

ბოლშევიკები იმპერიალისტების ბრჭყალებში

ბოლშევიკების საზავო მოლაპარაკება ავანტიურის ხასიათს ღებულობს. სახალხო კომისარების საგარეო პოლიტიკა ცენტრალურ სახელმწიფოების იმპერიალისტთა ქსელში გაება და გამოსავალ გზას ვეღარ პოულობს. ლენინ-ტროცკის „ბუნტარულმა" ტაქტიკამ გერმანია-ავსტრიის წარმომადგენლების წინაშე საცოდავათ წამოიჩოქა და მათ იმპერიალისტურ კლანჭებში გაებნენ.

დიდი ხანი არ არის მას აქეთ, რაც ბოლშევიკების ლიდერები ქვეყანას არწმუნებდენ, რომ ჩვენ შევძლებთ დაუყოვნებლივ ზავის ჩამოგდების და კაცთა შორის ძმობა-ერთობის და თანასწორობის დამყარებას. მაგრამ ფაქტიურათ სულ წინააღმდეგს ვხედავთ: ზავის დაუყოვნებლივ ჩამოგდების მაგიერ თავიანთ უმგვანო პოლიტიკის მეოხებით იგი შორეულ მომავლისათვის გადადეს და მსოფლიო რევოლიუციის მაგიერ ევროპის კაპიტალისტების მსოფლიო იმპერიალიზმს აძლიერებენ.

სამი თვე მეტია, რაც ბოლშევიკებმა ძალა-უფლება ხელში ჩაიგდეს, სამი თვე მეტია, რაც ისინი „მთავრობაო" გადაიქცენ და დღემდის ზავს ვერ ვხედავთ. კერენსკის მთავრობის დროს ისინი სამართლიანათ უკმაყოფილონი იყვნენ და ქვეყანას ამხედრებდენ მის წინააღმდეგ, რომ იგი ომს აჭიანურებს და ზავის ჩამოგდებას არ აჩქარებსო. მაგრამ რა გააკეთეს მათ ამ სამი თვის განმავლობაში? ჩამოაგდეს საპატიო, საყოველთაო დემოკრატიული ზავი თუ არა?

ვინც მათ ბრესტ-ლიტოვსკის მოლაპარაკებას ოდნავ თვალ-ყურს ადევნებდა, იმას კარგათ ეცოდინება, თუ ვისთან მართავენ ბოლშევიკების დიპლომატები მოლაპარაკებას და როგორ ზავის ჩამოგდებაზე აპირებენ ხელის მოწერას.

მთელი რუსეთის სოციალისტები და განსაკუთრებით კი სოციალ-დემოკრატიული პარტია ღრმათ დარწმუნებული იყო, რომ ხიშტით გაბატონებული ბოლშევიკები ვერ შესძლებდენ საპატიო, საყოველთაო დემოკრატიული ზავის ჩამოგდებას და ისინი ბოლოს იძულებული გახდებოდენ გერმანიის იმპერიალისტების წინაშე წამოეჩოქათ.

სოციალ-დემოკრატიული პარტია ამაში დარწმუნებული იყო, ვინაიდან უკანასკნელებმა თავიდანვე იცოდენ, რომ ბოლშევიკების ანარქო-ბლანკისტური საშინაო და საგარეო პოლიტიკა შინ და გარეთ რევოლიუციონურ დემოკრატიას დაასუსტებდენ და მის საწინააღმდეგო გზას აირჩევდენ. ბოლშევიკებმა შინ და გარეთ ფართო დემოკრატიასთან კავშირი გასწყვიტეს და დამოუკიდებელი მოქმედება დაიწყეს. ავანტიურისტებმა უარჰყვეს საერთაშორისო პროლეტარიატის საგარეო პოლიტიკა; მათ ფეხქვეშ გასთელეს მარქს-ენგელსის მოწოდება, რომელიც საერთაშორისო პროლეტარიატს მოუწოდებდა, რომ მათ საერთაშორისო ძალით გადაეჭრათ საგარეო პოლიტიკა და ყოველი მსოფლიო ომის დროს შეერთებულათ ემოქმედნათ. ბოლშევიკები სტოკჰოლმის საერთაშორისო სოციალისტურ სამშვიდობო კონფერენციაზე არ წავიდენ და როცა ძალა-უფლება ხელში ჩაიგდეს, პირდაპირ ცენტრალისტურ სახელმწიფოების იმპერიალისტებთან მოლაპარაკება გამართეს. გერმანია-ავსტრიის მთავრობამ ბრძანებითი კილოთი მოსთხოვეს სტოკჰოლმის კონფერენციაზე ხელი აეღოთ და ბოლშევიკებიც დასთანხმდენ ბრესტ-ლიტოვსკში საზავო მოლაპარაკების გამართვას. მერე რა გვესმის ბრესტ-ლიტოვსკის საზავო მოლაპარაკების დროს? ბოლშევიკების რადიოტელეგრამები მაინც საკმარის ცნობას იძლევა დავინახოთ, თუ როგორ პირობებს უყენებს მათ ცენტრალური მთავრობის წარმომადგენლები.

წავიკითხოთ გერმანიის გენერალ გოფმანის ზავის პირობები და ჩვენ დავრწმუნდებით თუ როგორ ზავის შეკრაზეა იქ ლაპარაკი. გამარჯვებული გენერალი ბოლშევიკების დელეგატებს ბრძანების კილოთი ელაპარაკება და იგი დაჭრით მოითხოვს პოლშის, ლიტვის, კურლიანდიის, რიგის, ლიფლიანდიის კუნძულების გერმანიის ხელში გადასვლას. იგი პირდაპირ გაოცებულია, თუ როგორ შეიძლება დასახელებულ ადგილებზე ლაპარაკი, როცა იგი უკვე გერმანიის ჯარებს უკავიათ და მათ კუთვნილებას შეადგენს. გენერალმა ხაზგასმულათ აღნიშნა, რომ გერმანიის მთავრობაა გამარჯვებული, და მაშასადამე სახალხო კომისარებმაც მასთან ისე ილაპარაკონ, როგორც დამარცხებულმაო.

ეს ცოტაა. გერმანიის დიპლომატები რუსეთის შინაურ საქმეებშიაც ერევიან და ლენინ-ტროცკის მთავრობიდან მოითხოვენ, რომ უკანასკნელებმა არ გაბედონ გერმანიის ტყვე აფიცრები ტყვე ჯარისკაცებთან არ გაათანასწორონ. წინააღმდეგ შემთხვევაში ისინი იძულებულები იქნებიან პეტროგრადიდან თავიანთ კომისია უკან გამოიწვიონ. ერთი სიტყვით გერმანია-ავსტრიის დელეგაცია დაპყრობილ ტერიტორიის განთავისუფლებაზე უარს ამბობს და დიდ ანექსიას მოითხოვენ.

ან რატომ არ მოითხოვს, როცა მათ წინაშე ბოლშევიკების მეოხებით სრულიათ დასუსტებული რუსეთი სდგას და არავითარ საწინააღმდეგო ძალას არ წარმოადგენს. ბოლშევიკებმა დასავლეთისა და კავკასიის ფრონტი გაატიტვლეს. ჯარი სახლში გაიქცა და როგორც სამხედრო ძალა სრულიათ არარაობას წარმოადგენს. მტრის წინ სამარცხვინოთ გაქლოართული ლენინ-ტროცკის მთავრობა ახლა ცენტრალურ სახელმწიფოებსა და მათთან ერთად მთელი მსოფლიო იმპერიალისტებს სამღვთო ომით ემუქრება, არ ვიცით რამდენათ შეაშინებს იგი ასეთ მუქარით. ჯერ მოსპო და გაანადგურა რუსეთის შინაური და საგარეო ძალა და ახლა ამ დაშლილი ძალით ემუქრება ძლევა-მოსილ იმპერიალისტებს. დიახ ბოლშევიკების ანარქო-ბლანკისტურმა ტაქტიკამ მთლად დაასუსტა რუსეთი და ძალა მიხდილი ბოლშევიკები იმპერიასტების ბრჭყალებში იწურებიან.

სადღეისო შენიშვნები

ძველათ და ახლა.

ძველათ, ნიკოლოზ მეორის დროს, როცა თვითმპყრობელობის დამცველ გაზეთებს დავალებული ჰქონდათ სახელი გაეტეხათ ყოველგვარ პროგრესიულ მოძრაობისათვის, წერის შესაფერი სტილიც ჰქონდათ შემუშავებული. ამ გაზეთებს მაგ., ერთი პროგრესისტი თუ კადეტი პროფესორის დაკრძალვის ამბავს, რომელიც 1905 წლის რევოლიუციის დაწყებამდე მოხდა და როცა ესეც იყო ხალხში მოძრაობა იწყებოდა, თვითმპყრობელობის დამცველი ერთი შავრაზმული გაზეთი ასე აგვიწერდა: თავმოგლეჯილ კუბოს გარს ხალხი ცოტა ეხვია, უმეტესად არა რუსები იყვენ, კუბოს წინ მიუძღოდა მუშების თუ ნოქრების ჯგუფი, რომელიც „მარსელიოზას" და სხვა „რევოლიუციონურ" სიმღერებს ყაყანებდა, სულ წინ გრძელ ჯოხზე წითელი ჩვარი იყო გაკრული, რომელიც ვიღაც ჩაგლეჯილ სტუდენტს ეჭირა ხელში. ასე გაატარეს მოსკოვის ერთ-ერთ, ხალხით სავსე ქუჩაზე კუბო. ხალხი პროცესიას არ შეერთებია ქუჩებში. ვინც მიყვებოდა, იმათგანაც გზაში თან და თან აკლდებოდა ხალხი და საღამო ხანს სულ რამდენიმე კაცმა მიათრია კუბო სასაფლაოზე და დამარხა.

ამ პროცესიას გარს ერტყა ცხენოსანი და ქვეითი პოლიცია. დამარხვის შემდეგ სიტყვის წარმოთქმის მსურველი ერთი კაცი აღმოჩნდა, რომელიც საზღვარს გადასცდა, ამიტომ ის ბოქაულმა შეაჩერა.

მაშინდელი პროგრესიული გაზეთების სიტყვით (ის გაზეთები ახლა, ალბათ, ყველა დახურულია „გლეხთა და მუშათა მთავრობის" მიერ კონტრ-რევოლიუციონერობისათვის) ეს დასაფლავება თურმე ერთი უდიდესი დემონსტრაცია იყო თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ გამართული!...

ასე იცავდენ **შავი** გაზეთები იმ დროში თვითმპყრობელობას!

როგორღა იცავენ **წითელი** გაზეთები ახლანდელ „მუშათა და გლეხთა მთავრობას"?

დამფუძნებელი კრების დეპუტატების

თათბირის ამბავს, რომელიც 28 ნოემბერს მოხდა და რომელი თათბირიც „მუშათა და გლეხთა მთავრობამ“ გარეკა, ასე აგვიწერდა „პრავდა“, რაც ჩვენებურმა „ბრძოლამაც“ გადმობეჭდა: „დღისით თავრიდის სასახლის უმთავრეს შესავალთან შეიკრიბა ბრბო 1000 კაცამდე. მან უკან დასწია მცველები და სასახლეში შეიჭრა ხალხის პატარა ნაწილი. მათ შორის აღმოჩნდა დამფუძნებელი კრების 20 წევრი. მთელი ეს ბრბო არეულ-დარეულათ შეიჭრა სხდომის ზალაში და მისი ერთი მეათედიც ვერ გაავსო.

დღის ორ საათზე სასახლეში დაიწყეს თავის მოყრა დეპუტატებმა 40 კაცამდე, რომელთაც ხელმძღვანელობს პეტერბურგის ქალაქის თავი შრეიდერი და მოსკოვისა რუდნევი. დეპუტატებმა გადასწყვიტეს მოეწყოთ კერძო თათბირი, რომ გამოერკვიათ შემდეგისათვის თავისი ტაქტიკა. თათბირი დახურული იყო. პრესის წარმომადგენლებს იქ არ უშვებდენ. თათბირის მონაწილე იყვენ ესერები და კადეტები და ერთად ერთი მენშევიკი სკობელევი“.

ერთი სიტყვით, რაღა ბევრი გავაგრძელოთ, თათბირი „საზღვარს გადასცდა“, ეს ვერ მოითმინეს წითელ-გვარდიელებმა და მატროსებმა და ის გარეკეს „მუშათა და გლეხთა მთავრობის“ ბრძანების თანახმად.

ასე იცავენ წითელი გაზეთები ახლანდელ მთავრობას!..

მაშინ „ბრძოლის“ მენშიკოვები თუ დუბროვინები სწერდენ: „ოციოდ კადეტესერმა გადასწყვიტა არავისთვის ანგარიში არ გაეწია და 800 დეპუტატის ნაცვლათ თავის თავი დამფუძნებელ კრებათ გამოეცხადებია. აი ამ უზურპატორების წინააღმდეგ მიიღო ზომები სახალხო კომისარების საბჭომ და ნება არ მისცა მათ ხალხის ნება და სურვილი გაეყალბებინა. აი ესენი არ შეუშვა მან თავრიდის სასახლეში, რომ იქ მათ კონტრ-რევოლიუციონური საქმე არ ეწარმოებიათ. ეს იყო და ეს. სად არის აქ დამფუძნებელი კრება, სად არის აქ მისი ძალით გარეკა?“

ამას სწერდა „ბრძოლა“ რაღაც „კონტრრევოლიუციონური“ თათბირის გარეკის შემდეგ, ამ ერთი თვის წინათ, სახელდობრ 9 დეკემბერს, მაგრამ, როცა ნამდვილი დამფუძნებელი კრება გარეკეს, მანაც მხარი იცვალა და 11 იანვრის ნომერში შემდეგს სწერს: „დამფუძნებელი კრების სახით მას (ხალხს) მოევლინენ ძველი ნაცნობები: კერენსკი, აქსენტიევი, ჩერნოვი, ხალხმა დაამხო მათი ბატონობა ჯერ კიდევ მაშინ, როცა თვით იყვენ შეიარაღებულნი და ბურჟუაზიასთან ერთათ ფართოშობდენ ხალხის ზურგზე. ხალხმა აღარ შეიწყნარა გუშინდელი თავისი კერპები და რევოლიუციის საქმეს მათ წინააღმდეგ განაგრძობს. დამფუძნებელი კრება გარეკესო, გაისმა მის მმოსავთა ბანაკში და შეიქნა გლოვა და ზარი, ტირილი და კბილთა ღრჭენა და სხვ.“

ასე სწერს „ბრძოლა“, როცა ამბავი მოვიდა ნამდვილი დამფუძნებელი კრება გარეკეს!

უკეთუ დამფუძნებელი კრება არ იქნა ბალშევიკური, ან ბალშევიკების მონამორჩილი ის გარეკილი იქნება, ვინაიდან ის „მუშების და გლეხების მთავრობის“ წინააღმდეგი არისო, ის არ გამოხატავს ხალხის ნება-სურვილსო.

საყოველთაო, პირდაპირი, თანასწორი და ფარული საარჩევნო უფლება საშუალებას არ აძლევს ბალშევიკებს, რომ დამფუძნებელი კრება მათი მონა-მორჩილი გახდეს. უნდა ველოდეთ ისე, როგორც ეს სტოლიპინის დროს მოხდა, საარჩევნო სისტემა შეიცვლება, რახან საქმე „მუშათა და გლეხთა“ რევოლიუციას ეხება, რატომ არ უნდა სარგებლობდეს მუშა ან გლეხი რამდენიმე ხმით! ასე, რომ ჩვენს ლოზუნგს: ერთი ხმა, ერთი კაცი, ალბათ, უნდა გამოვეთხოვოთ ბალშევიკების წყალობით.

მესამე თუ მეოთხე სახელმწიფო დუმაში ამბობდენ: თვითმპყრობელობის დამცველს ზამისლოვსკის იმდენი ხმა აქვს, რამდენიც რამოდენიმე ათი ათას მუშასო, ამ შემთხვევაში ზამისლოვსკი ათეულ ქარხანაზე უფრო „მძიმეაო“. ზამისლოვსკის ამხანაგი მარკოვი მეორე ერთ გუბერნიაში მცხოვრებ გლეხობაზე უფრო „მძიმე“ იყო და სხ.

ასე იყო განაწილებული ხმები ძველათ. თუ კი „სოციალური რევოლიუციისათვის“ სასარგებლოა, რატომ არ უნდა მიეცეს ჯარისკაცს, გლეხს, ან მუშას თითოეულს რამდენიმე ხმა, რომ ერთი ჯარისკაცი, მუშა, გინდ გლეხი იწონიდეს, რამდენსაც აიწონის ათი გინდ ასი ბურჟუა-მემამულე-კაპიტალისტი!

სწორეთ მაშინ შესდგება ბალშევიკების მონა-მორჩილი დამფუძნებელი კრება!

დემოკრატიის ლოზუნგი, ერთი ხმა, ერთი კაცი საფრთხეშია!

აღმოსავლეთ კავკასიაში

ნუხის, არეშის, ჯევათის, შუშის, ზანგეზურის და კარიაგინის მაზრებში შედარებით მშვიდობიანობაა. ყაგიზმანში შემდეგი ამბავი მოხდა: კარიაგინზე, არაქსის ნაპირით, მიდიოდა ორი ეშელონი. სადაც კი გაჩერდებოდენ ჯარისკაცები, თავს ესხმოდენ თათრებს და ყოველგვარ უწესობას ახდენდენ. ყაგიზმანში პირველმა ეშელონმა მოსთხოვა მაზრის კომისარს ურმები. ხელათ უშოვნეს 6 ურემი, მაგრამ ეშელონი ამით არ დაკმაყოფილდა და მოითხოვა კიდევ მეტი. კომისარმა სთხოვა ვადა მიეცათ, მაგრამ ჯარისკაცებმა არ დაუცადეს და სროლა დაუწყეს მცხოვრებლებს. ორივე მხარეზე აღმოჩნდა მოკლული და დაჭრილები. ამ სროლის დროს დაიწყო საერთო რბევა. დაანგრიეს რამდენიმე სახლი. მოკლულია 80 კაცი. ჯარისკაცებმა მოჰკლეს მაზრის კომისარი თეიმურაზბეგოვი. კომისარმა ზიათხანოვმა შემოიარა ჯევანშირის და შუშის მაზრა. აგდაშიდან არაქსისკენ წავიდა თათრის პოლკის ასეული. მდინარის ნაპირას საზღვარი დაცარიელებულია და მოსალოდნელია შახსევანები კარაიაგინის მაზრას თავს დაესხან. კომისარს განზრახვა აქვს ადგილობრივ მცხოვრებთაგან შეადგინოს მოწინავე დამცველი რაზმი. ყაზახის მაზრიდან დეპეშით დახმარებას თხოულობენ მემამულე სულთანოვები. დიდი მოძრაობა დაიწყო. ბეგები სომხების სოფლებში გადაიმალენ.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზაზე

სად. აქსტაფა. 9 იანვარს აქსტაფის სადგურზე მოვიდა სამხედრო მატარებელი № 120. მოვიდა ჯარისკაცთა რაზმი. ამ დროს სოფელი აქსტაფა გარშემორტყმული იყო ყაჩაღებით, რომლებიც იქაურობას იკლებდენ.

მოსულმა რაზმმა თათართა მილიციას მიანდო ყაჩაღებთან ბრძოლა და თვით შეუდგა რკინის გზის და ქონების დაცვას.

თათართა მილიცია შეუდგა ყაჩაღების სოფლიდან გარეკას, მაგრამ ბოლოს განაცხადა, რომ ძალა აღარ შეგვწევს მათთან საბრძოლველათო.

ძარცვა-გლეჯამ ფართე ხასიათი მიიღო. თავ-გასული ყაჩაღები სოფელს გარედაც თავს დაესხენ საწყობებს. იარაღი აჰყარეს ზოგიერთ ჯარისკაცს, 12 შოფერს და ავტომობილი წაართვეს. რაზმი ბოლოს იძულებული შეიქნა მონაწილეობა მიეღო ყაჩაღების წინააღმდეგ. რაზმი სახლებში ჩასაფრდა და იქიდან აუტეხა სროლა.

ყაჩაღებმა ზურგი გაიმაგრეს მოსულებით და ყოველ მხრიდან ალყა შემოარტყეს სადგურს და რაზმს.

გამოჩნდა მათი 70 ცხენოსანი. რაზმმა ჯერ-ჯერობით 20 კაცი დაჰკარგა. რაზმის მდგომარეობა საშინელი იყო, რომ საღამოზე კავკასიის მეხუთე და მეექვსე პოლკის მოსული ეშელონები არ მიშველებოდენ. ყაჩაღები საჩქაროთ გარეკეს და წესიერება აღადგინეს. რაზმის უფროს უსტიაშვილის განკარგულებაშია ეხლა 3,000 ჯარისკაცი.

11 იანვარს, საღამოს, აქსტაფიდან თფილისში ცხენით ჩამოსულმა პირმა შემდეგი უამბო ამიერ-კავკასიის კომისარიატის ერთ-ერთ წევრს აქსტაფაში მომხდარ ამბების შესახებ: სადგურზე მოსულ ეშელონმა დაიწყო მცხოვრებთა საწინააღმდეგო მოქმედება. შეიარაღებული მცხოვრებნი თავის მხრით შეუდგენ თავის დაცვას. ჯარისკაცებს არ მისცეს საშუალება დაეწყოთ სროლა ზარბაზნებიდან. ახალ მოსული ეშელონები არ არკვევდენ საქმის ვითარებას, ისე უერთდებოდენ ჯარისკაცებს. ვერც ერთმა მხარემ ვერ შესძლო შეტაკების ნამდვილი მიზეზების გამორკვევა. მისი წასვლის დროს აქსტაფაში სიმშვიდე ჩამოვარდნილა, მაგრამ ორივე მხარე მეტათ აღელვებულია, ერთი მეორეს არ ენდობიან. თფილისიდან აქსტაფამდე ყველა სადგურები უვნებლათ გადარჩენილა. არც სად. აქსტაფაა დაზიანებული. ორ-სამ ადგილას აუყრიათ რკინის გზა, მაგრამ მოძრაობის აღდგენა შეიძლება სულ რამდენიმე დღეში.

ჩრდილო კავკასიის ამბები

კავკავი. 11 იენვარი. ქალაქში სიწყნარე ჩამოვარდა. ქალაქ გარეთ სოფლებში ინგუშები და ყაზახები იბრძვიან. ხმებია, რომ ოსები ყაზახების მხარეზე გადადიან. ყაზახთა მთავრობამ ოსების ნაციონალურ საბჭოსთან ერთად გამართა კრება. 11 იანვარს კავკავიდან გავიდა მატარებელი სად. პროხლადნაიასკენ. რა ბედი ეწევა არ იციან.

საზავო მოლაპარაკება

თფილისში შემდეგი რადიო ტელეგრამა მოვიდა ბალშევიკების მთავრობის მიერ 8 იანვრის თარიღით ცარსკოე სელოდან გაგზავნილი:

რუსეთის რევოლიუციონური საზოგადოებრივი აზრი თავის თავს სრულ ანგარიშს აძლევს ბრესტ-ლიტოვსკის საზავო მოლაპარაკების საქმეში. გერმანიის იმპერიალიზმის მიზნები სავსებით გამოაშკარავდა. საქმე ეხება ნემცების მიერ ყველა იმ მიწების ხელში ჩაგდებას, რომლებიც ამ ჟამად გერმანია-ავსტრიის ჯარებს უკავია. ნემცები უარს ამბობენ, რომ რაიმე პირობა მოგვცენ ჯარების გაყვანის შესახებ პოლონეთიდან, ლიტვიდან, კურლიანდიიდან, რიგიდან და მოონ-ზუნდის კუნძულებიდან. თვითგამორკვევის შესახებ სიტყვები ამის შემდეგ დაინტერესებულ ერთა დაცინვა ხდება. რა მიზნებს ისახავდენ ავსტრია-გერმანიის იმპერიალისტები, როცა 25 დეკემბერს აღიარებდენ დემოკრატიული ზავის პრინციპებს? იმავე მიზნებს, რასაც ემსახურებიან ვილსონი, ლოიდ-ჯორჯი და მოკავშირეთა სხვა იმპერიალისტები. ისინი წინ აყენებენ კაცობრიობის დასახსნელად დემოკრატიულ პროგრამებს, რომელთაც თავიანთ ფინანსიურ კაპიტალის კონტროლს უმორჩილებენ. ერთისაც და მეორისაც მიზანი ისაა, რომ ჩაახრშონ თავიანთ ხალხებში გაღვიძებული სინდისიერება. ნემეცი ხალხის მასსიური ძალდატანებით, რომელსაც სურს ზავი, რეიხსტაგმა ივლისში მიიღო უკონტრიბუციო ზავი (ახალმა რეიხსტაგმაც მიიღო ეს პროგრამა). ამას ამბობდა სახელმწიფოს ოფიციალური პროგრამა. კიულმანს მინდობილი ჰქონდა ამ პროგრამის (უანექსიოთ) ბრესტ-ლიტოვსკის მოლაპარაკების დროს გატარება. ის შეეცადა გამოენახა ისეთი დიპლომატიური ფორმულები, რომლებსაც დროს შესაფერათ, დემოკრატიული სახე ექნებოდა, მაგრამ შინაარსით უკიდურესი ანექსიური იქნებოდა.

ყველაფერი ეს აშკარაა და არ საჭიროებს განმარტებას, მაგრამ ამოცანაა: როგორ დასთანხმდენ კიულმანი და მისი პატრონები აშკარა მოლაპარაკებაზე. ნუ თუ მათ ჰგონიათ, რომ მთელი ქვეყნიერების წინაშე ისინი შესძლებენ ანექსია გადააქციონ ერთა თვითგამორკვევის უფლებათ. ნუ თუ კიულმანის გეგმა ასე მარტივი იყო? ახლა მთელი გერმანული პრესა გაოცებულია 25 დეკემბრის პრინციპებსა და წამოყენებულ მოთხოვნათა შორის წინააღმდეგობის გამო. პრესის ერთი ნაწილი ამ პრინციპების გაყალბებას შეხარიან, მეორე ნაწილი ჩივის მადის ასე გაზრდას. ორივე ნაწილი პრესისა კი საარაკო წინააღმდეგობას ხედავს.

ნუ თუ იმის იმედი აქვს კიულმანს, რომ რუსეთის დელეგატები ვერ შეამჩნევენ ამ წინააღმდეგობას? ამაზე ფიქრი უადგილო იქნებოდა. ეჭვი არაა, კიულმანის კონსერვატიულ-ბიუროკრატიულ დიალექტიკას დიდი გასავალი აქვს იმ წრეებში, რომელსაც ის ემსახურება. და საეჭვოა კიულმანს იმედი ჰქონებოდა, რომ ის თავის სოფიზმს გაასაღებდა რუსეთის დელეგატებთან. გერმანიის გაბატონებულ წრეების ანექსიონური მისწრაფება მთელი თავის სიტიტვლით წარსდგება კაცობრიობის წინაშე. რის იმედი ჰქონდა ბ-ნ კიულმანს? აშკარაა, მას იმედი ჰქონდა, რომ რუსეთის დელეგაცია მას ხელს შეუწყობდა დაემალა გერმანიის ზავის პროგრამის ნამდვილი შინაარსი დაინტერესებულ ხალხისთვის. რუსეთისთვის საჭიროა ზავი, ფიქრობდენ გერმანიის ანექსიონისტები, მაშასადამე, რუსეთის დელეგატები ეცდებიან მისცენ ამ ზავს ისეთი გარეგნული ფორმა, რომელიც არ შეურაცხყოფდა რუსეთის ხალხის დემოკრატიულ ღირსებას. ამ ანგარიშით კიულმანმა მიიღო დემოკრატიული პრინციპები 25 დეკემბერს, მაგრამ სწორეთ ასეთი იმპერიალისტური დიპლომატია ყალბი გამოდგა და რუსეთის დელეგაცია მოვიდა იმიტომ, რომ გაეგო ნამდვილი პროგრამა და არა გერმანიის იმპერიალიზმის სიტყვიერი პროგრამა და შეეტყობინებია ეს პროგრამა ყველა ხალხისთვის. რევოლიუციას არ შეუძლია დაემყაროს სიცრუესა და სიყალბეზე —შეიძლება ეხლა ვერ შესძლოს უკუაგდოს ანექსიონისტები, მაგრამ რევოლიუცია იქამდე არ დაქვეითდება, რომ შავი თეთრათ გაასაღოს. ბ. კიულმანი ტყვილათ იწუხებდა თავს იმ მიზნებისათვის, რომლებიც გერმანიამ დაისახა აღმოსავლეთ ფრონტზე. საკმაო იყო გენ. გოფმანიც. ბრესტ-ლიტოვსკის მოლაპარაკებას ის მნიშვნელობა აქვს, რომ მან ნიღაბი ჩამოხადა გერმანიას და გამოააშკარავა მისი კაპიტალისტურ-ანექსიონისტური სულისკვეთება. აშკარაა, ამ მოლაპარაკებიდან დიდს არას უნდა მოველოდეთ.

ახალი ამბები

წესრიგის დარღვევისათვის დატუსაღება. 2 კვირით დაატუსაღეს ვლასპრიცკი სროლისა ღ „ღმერთო ფარვიდე“ მეფე“-ს გალობისათვის ქუჩაში. 3 თვით დაატუსაღეს დ. მაროიანცი მაგარი სასმელების გაყიდვისათვის—ათაბეგოვი, 3. გოროდჩენკო—2 თვით, ნიხრის დარღვევისათვის.

სურსათი. საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტმა ბათუმიდან მიიღო 4 ვაგონი ფქვილი.

რკინის გზის დაცვა. ამიერ კავკასიის რკინის გზათა უფროსმა შემდეგი დეპეშა დაუგზავნა რკ. გზ. მუშა-მოსამსახურეებს: „დაუყოვნებლივ მოაწყვეთ ყველა სხვილ სადგურებზე მოსამსახურეთაგან რაზმები, რომლებიც მოაწესრიგებენ მგზავრობისა და საქონლის გადაზიდვის საქმეს, სამგზავრო და სამხედრო მატარებლებში. ეს რაზმები კონტროლს გაუკეთებენ მატარებელს, უბილეთო მგზავრებს გადაახდევინებენ ხვედრ ფულს, დააკავებენ აგრეთვე უდოკუმენტო და ადგილობრივ სასურსათო ორგანოების ნება დაურთველად გაგზავნილ ბარგებს. ამ მიზნით მათ ეძლევათ უფლება შეაჩერონ მატარებელი. უნდა მიიღონ აგრეთვე ზომები, რომ კონდუქტორები პირნათლათ ასრულებდენ თავიანთ მოვალეობას“.

თფილისის საავათმყოფო კასების წარმომადგენელთა კონფერენცია არის მოწვეული 21 იანვრისათვის, მთავარი საკითხი, რომელიც უნდა გაარჩიოს კონფერენციამ არის დაზღვევის შესახებ რეფორმების ცხოვრებაში გატარება და თფილისში არსებულ საავათმყოფო კასების ერთ საერთო ქალაქის კასაში შეერთება.

ახალი ჟურნალი. 15 იანვრიდან თფილისში გამოვა კავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს ორ კვირეული ჟურნალი „კავკ. მუშათა კავშირი“. ამ ორგანოს გამოსვლისთანავე თფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს ჟურნალი დაიხურება.

სახალხო უნივერსიტეტი. ყოველ კვირა დღეს, დილით ან საღამოს განზრახულია მოეწყოს მსმენელთათვის ექსკურსია სხვადასხვა ადგილობრივ ქარხნებში, ფაბრიკებში, სადგურებზე, სამეცნიერო დაწესებულებებში, მუზეუმებში, გამოფენებზე და სხ. ექსკურსიას ხელმძღვანელობას გაუწევენ და საჭირო ახსნა განმარტებას მისცემენ სპეციალისტები.

ნიხრის გადასინჯვა. ვინაიდან მ. და ჯ. ქ. დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტმა გამოსცა ბრძანება, რომლის თანახმად ნიხრის დამრღვევნი სასტიკათ უნდა დაისაჯონ, ქალაქის გამგეობამ დაავალა სასურსათო განყოფილებას გადასინჯოს არსებული ნიხრი.

გლეხთა ცენტრის სხდომა, რომელიც დანიშნული იყო 11 იანვარს, წევრთა საკმაო რიცხვის დაუსწრებლობის გამო არ შესდგა. კავკასიის გლეხთა ცენტრი, ნიშნავს რა არაჩვეულებრივ სხდომას დღეს, საღამოს 6 საათზე, სასახლის თეთრ დარბაზში, ამით აცხადებს, რომ წევრნი, რომელნიც ამ სხდომასაც არ დაესწრებიან, თუ მათ საპატიო მიზეზი არ აღმოაჩნდათ, გამორიცხულნი იქნებიან და მათ ადგილებს დაიჭერენ მორიგი კანდიდატები.

ბერძნები და ქართული უნივერსიტეტი. არდასის (ოსმალეთის დაპყრობილ ოლქში) რაიონის ბერძნებმა რაიონულ კომიტეტის თავმჯდომარე მოლიხრანიდის თაოსნობით შეაგროვეს ორი ათასი მან. ქართულ უნივერსიტეტის სასარგებლოთ.

დელეგაციის გამგზავრება. 12 იანვარს თფილისიდან ავტომობილით გაემგზავრა დელეგაცია მ. ჯაფაროვის მეთაურობით ყაზახისა და განჯის მაზრებში წესრიგის აღსადგენათ. დელეგაციას თან ახლავს მუსულმანთა კორპუსის უფროსი გენ. ალი-აღა-შიხლინსკი.

ბალშევიკები და მუშა--მოსამსახურეები. როგორც სარაყამიშიდან იტყობინებიან, იქ შემდგარ სამხედრო-რევოლიუციონურ კომიტეტს დაუნიშნავს ხაზინის კომისარი (ბალშევიკი). ხაზინის მუშა-მოსამსახურეები არ დამორჩილებიან კომისარის განკარგულებებს და მუშაობაზე უარი განუცხადებიათ.

წარმოდგენა-კონცერტი. დღეს, საღამოს ნაძალადევის თეატრში, თფილისის რკინის გზის მთავარ-სახელოსნოს მუშათა მომღერალი გუნდი (ახლად დაარსებული) ბ. გიორგი დიანოსიძე სვანიძის ხელმძღვანელობით გამართავს კონცერტს III განყ. კონცერტის დაწყებამდე ადგილობრივი სცენის მოყვარენი წარმოადგენენ ვოდევილს „ჯერ დაიხოცნენ მერე იქორწინეს“.

„ახალი კვალი“-ს რედაქცია გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ ჟურნალი 11 იანვარს გაეგზავნა პროვინციელ ამხანაგებს. ვინაიდან ბევრის მისამართი არ ვიცოდით სისწორით, გაუგებრობის თავიდან ასაშორებლათ, ვსთხოვთ ამხანაგებს აუცილებლათ მოაკითხონ კანტორა „განათლების“ აგენტებს, რომელთაც მოსდით გაზ. „ერთობა“. ამ აგენტებთან მიიღებენ ჟურ. „ახალ კვალსაც“. დარჩენილი ნომრები ამხანაგებმა საჩქაროთ უნდა დააბრუნონ უკან. ფული უნდა გამოგზავნონ შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, Головинскій пр. № 12, ред. жур. „Ахали Квали“, Бидзинѣ Рамишвили.

სახლის კომიტეტები. ქალაქის გამგეობამ დაადგინა 1 თებერვლიდან პური მიეცეს მხოლოდ სახლის კომიტეტებს. იანვრის განმავლობაში სახლის კომიტეტებს პური რიგ გარეშე მიეცემათ. პურის გამყიდველები ვალდებულნი არიან მისცენ პური სახლის კომიტეტებს წარმოდგენილ პურის ბარათების თანახმათ აწონილი. სასურსათო განყოფილება უკვე შეუდგა სახლის კომიტეტების მოსაწყობათ საჭირო მასალების ბეჭდვას და უბნების ინსტრუქტორათ და სახლის ორგანიზაციების იდეების პროპაგანდისტათ ჩაწერა შეიძლება ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილების ინსტრუქტორ არ. რუხაძესთან. (ბებუთოვისა და რტიშჩევის ქუჩების კუთხე).

გაფიცვა. თფილისის სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის მოსამსახურეთა გაფიცვა გრძელდება.

კრებები და მიტინგები.

დღეს, საღამოს 5 საათზე, კოლექტივის კიოსკში (ჩერქეზოვის მოედანი) დანიშნულია მეორე რაიონის მცირე კოლექტივის წევრთა კრება.

— ხვალ, დილის 10 ს., დანიშნულია ფარმაცევტთა საერთო კრება. კრებას უნდა დაესწროს უმუშევარი ფარმაცევტებიც. დღის წესრიგი: 1) უმუშევრები; 2) მორიგეობა რაიონებში; 3) მიმდინარე კითხვები.

პროვინციის ქრონიკა

სამტრედია. კვირას, 14 იანვარს, ქ. სამტრედიის პირველ დაწყებით უმაღლეს სასწავლებელში 12 საათზე დანიშნულია წლიური კრება სამტრედიის რაიონის სახალხო სკოლების მასწავლებლებისა.

იარაღის დატოვების შესახებ

მთავარსარდლის დროებით თანამდებობის აღმასრულებელმა ა. მიასნიკოვმა (ბალშევიკია) შემდეგი ბრძანება გამოსცა: „ვუბრძანებ საბჭოებს, კომიტეტებს სისწორით შეასრულონ ეს ბრძანება. დემოკრატიულ ორგანიზაციებს ვსთხოვ დაეხმარონ. არც ერთი ჯარისკაცის სახლში გაშვება არ შეიძლება იარაღით ხელში. ხალხის შეიარაღება შეიძლება განხორციელებულ იქნას საერთო სახელმწიფოებრივი საკანონმდებლო წესით. თავისუფალი იარაღი უნდა ინახებოდეს ჯარის ნაწილებში ან სამხედრო საწყობებში, რომელთა თვალყურის გდება უნდა დაევალოს საბჭოებს და კომისარებს“.

კავკასიის ფრონტის სამხედრო კომისარმა გობეჩიამ და შტაბის უფროსმა გენ. მდივანმა შემდეგი ბრძანება გაუგზავნეს აქსტაფაში ეშელონის დელეგატებს, შამხორში—პოლკოვნიკ მალალოვს და ჯავშნიანი მატარებლის უფროსს, დოლიარში—მე-2 დივიზიონის უფროსს გოტშალკს: „ამიერ კავკასიაში სდგება ნაციონალური პოლკები, მათ შორის რუს მოხალისეთა კორპუსი. იარაღი არ მოგვეპოვება და არც იმედი გვაქვს რუსეთიდან მივიღოთ; მთავარი სარდლის მიერ ნაჩვენებია ნაციონალური ნაწილები, რომელთათვის შეიძლება იარაღის და სხვა სამხედრო ქონების გადაცემა. გამონაკლისს შეადგენენ ყაზახთა ნაწილები და თურქესტანის კორპუსის ერთი ნაწილი, რომელნიც იარაღით წავლენ, მაგრამ ასეთი ბრძანება სისრულეში არ მოდის. ყველანი იარაღით მიდიან თავიანთ სახლებში. ამით საშუალებას უსპობენ ადგილობრივ ჯარებს და, მათ შორის, ახლად შემდგარ ადგილობრივ რუსის ჯარსაც დაიცვან კავკასიის საზღვრები ოსმალების მოსალოდნელ შემოსევისაგან, წინადადება მიეცეს ეშელონებს დასტოვონ ტყვიის მფრქვეველები და ზარბაზნები და თოფების ნახევარი ნაწილი მაინც, რაც თან აქვთ. ჩვენ დაჟინებით არ მოვითხოვთ ამ ბრძანების სისრულეში მოყვანას. ჩვენ მივმართავთ ამ ეშელონებს და მოვაგონებთ მათ სამშობლოს წინაშე მოვალეობას. უკეთუ ისინი ამას არ შეისმენენ, რომ თავიდან აცილებულ იქნას ძმათა სისხლის ღვრა, წინადადება ეძლევა ჯავშნიანი მატარებლის უფროსს იარაღის აუყრელად გაუშვას ხსენებული ეშელონები. ამ ეშელონებმა კი ჯავშნიანი მატარებელი დაუბრკოლებრივ თფილისისკენ უნდა გამოისტუმრონ“.

იარაღის აყრა

(ნახული და გაგონილი).

სამსახურის გამო მომიხდა ყოფნა ყარაიაზში. შვიდ იანვარს დილის რვა საათზე შემატყობინეს, რომ სადგურ ყარაიაზში ჩამოსულა ჯავშნიანი მატარებელი და მატარებლის მოსამსახურე ჯარის კაცთა გარდა მათ ჩამოჰყოლია ქართული პარტიზანული რაზმი აფიცერ ა—ს მეთაურობით. გაველ სადგურზე და, რადგანაც ბევრი აფიცრები და ჯარისკაცები შემხვდენ ნაცნობები, ამიტომ ადვილათ შევსძელი გამეგო, თუ რა დანიშნულება ჰქონდა ამ რაზმს.

სადგურზე გასვლისთანავე შევნიშნე შემდეგი: მატარებელი იყო ჩაყენებული პირველ ლიანდაგზე და გაცილებული იყო ცოტათი სადგურს აღმოსავლეთით. მატარებელზე ყუმბარის სასროლი კარები გაღებული იყო და ზარბაზანი იყო გამზადებული მომავალ ეშელონის მატარებლისთვის სასროლათ, თუ კი ეშელონი წინააღმდეგობას გაუწევდა; მატარებლის გარეთ ახლოს სადგურთან იდგა ტყვიის მტყორცნელი და ისიც იმავე მიზნისთვის იყო გამზადებული, თითონ რაზმელები იყვენ გამაგრებულები სადგურის ლიანდაგების ჩრდილოეთ მხარეს და ეჭირათ საქონლის ხადგური, სადაც კიდევ იყო ერთი ტყვიის მტყორცნელი.

კერძოთ ჯავშნიანი მატარებელი არის საერთოდ აფიცერ ან—ძის განკარგულებაში, მხოლოდ იმ დღეს რაზმიც და მატარებელიც აფიცერ ა—ს განკარგულებაში იყო.

ყოველივე მოძრაობა რკინის გზის ორთავ მხრივ სად. ყარაიაზისკენ შესწყდა. ეს ბრძანება გამომდინარეობდა იმ აზრიდან, რომ ერთ ეშელონს მაგ. მეორე არ მოჰყოლოდა და იარაღის აყრისათვის ხელი არ შეეშალათ.

იქნებოდა დაახლოვებით დილის ათი საათი, რომ გაისმა ხმა ეშელონის მატარებლის მოახლოების შესახებ. წამსვე რაზმელები დაეწყვნენ თავთავის ალაგას და ჩამოვარდა სიჩუმე.

შემოვიდა მატერებელი სადგურში და მის გაჩერებისთანავე ა. რამდენიმე ჯარისკაცის თანადასწრებით მიუახლოვდა მატარებელს და სთხოვა რუსის ჯარისკაცებს ეჩვენებიათ მისთვის ეშელონის უფროსი.

ბევრი კამათის შემდეგ მაინც ვერ მორიგდენ—რომ პირველს დაენებებინა თავი თავის განზრახვისათვის და მეორეს ჩაებარებინა იარაღი. რადგან დრო მიდიოდა, ამიტომ გაცემულ იქნა ბრძანება შესდგომოდენ იარაღის აყრას. ამ დროს მოვიდა ჭარველი რაზმელი და მოახსენა უფროსს, რომ პირველი ვაგონი თავის თავათ იყრის იარაღსო. უფროსი მაშინვე გაეშურა პირველ ვაგონისაკენ, თან წაიყვანა ეშელონის უფროსი და შეუდგა იარაღის აყრას. თითონ იარაღის აყრა წარმოადგენდა შემდეგ სურათს: ვაგონთან მიახლოვებისთანავე რაზმის უფროსმა სთხოვა ეშელონის უფროსს ყური ეგდო, თუ რა წეს-რიგის დაცვით მოხდებოდა იარაღის აყრა, თითონ მამაცათ ავიდა ვაგონში, სთხოვა იქ მყოფ ჯარისკაცებს დაეცალათ ვაგონი და თავის ხელით შეუდგა იარაღის გამოტანას. რუსის ჯარისკაცებმა დასტოვეს იარაღი ვაგონში და თითონ გამოვიდენ გარეთ. პირველ ორი-სამი ვაგონის დაცლა მიდიოდა წეს-რიგით, მაგრამ შემდეგ ამ წეს-რიგმა იწყო დაშლა და მივიდა თითქმის უწესრიგობამდის. ეს უწეს-რიგობა არ შეიძლება მივაწეროთ თითონ რაზმის უფროს: ეს გამოწვეული იყო აუცილებელი სიჩქარით, რომელიც გამომდინარეობდა იმ მოსაზრებიდან, რომ რაც შეიძლება მალე აეყარათ იარაღი და ეშელონი გაესტუმრებინათ, რადგან შიში იყო იმის, რომ სამ ეშელონს, რომელნიც მოდიოდენ ყარაიაზისაკენ არ მოესწროთ და ხელი არ შეეშალათ, თუმცა გზა შეკრული იყო, მაგრამ როგორც დავინახავთ მეორე წერილიდან ეშელონები ამას არ აქცევდენ ყურადღებას ოღონდ თავის მიზანს—სახლში დაბრუნებისას მიაღწიონ.

როგორც ზევით ვსთქვი, პირველ ორი სამი ვაგონის იარაღის აყრა მიდიოდა წეს-რიგით ე. ი. უფროსს გამოჰქონდა იარაღი და პატრონები და აწონდებდა თავის რაზმელებს თვლით. ავეჯოულობისთვის უფროსს ხელი არ უხლია იმ მოსაზრებით, რომ რუსის ჯარისკაცებს არ დაეწყოთ ლაპარაკი, თუმცა კი ადვილი შესაძლო იყო ავეჯეულობაში ჰქონდათ რევოლვერები ან პატრონები. უნდა მივაქციოთ ყურადღება იმას, რომ მთელი ეშელონი შესდგებოდა სხვა და სხვა ჯარისკაცებისგან, მაგალითად: არტილერისტებისაგან, მუშათა დრუჟინის, სათადარიგო პოლკების და სხვადასხვა დაწესებულებების ჯარისკაცებისაგან. ამით აიხსნება ის მოვლენა, რომ უფროსი ვაგონებიდან აწვდიდა რაზმელებს ვინტოვკებს, თათრულ თოფებს, კარაბინებს, ბერდენკებს, ნაგანის რევოლვერებს, ხმლებს და ხანჯლებს. პატრონებიც იყო ყველა ჩამორიცხულ თოფების მისადგომი. ეს ეშელონი არ იყო მთლიანი ჯარი, არამედ სხვადასხვა ნაწილებისაგან და კერძო ჯარისკაცებისაგან შემდგარი. როგორც ზევით ვსთქვი, წესრიგით დაწყებული საქმე გაუწესრიგდა, თოფების თვლას მოჰყვა დაუთვლელობა და ხელში გადაწოდებას უბრალოთ—ლიანდაგზე სროლა. პირველმა გაფაციცებით მუშაობის ხანამ განვლო და ერთი აზრით—იარაღის აყრის ნდომით გამსჭვალულმა რაზმელებმა ნელ-ნელა მიანებეს თავი ვაგონებს და შემოეხვივნენ სხვადასხვა ალაგას დაგროვილ იარაღს. წამლები რომ არავინ იყო, იარაღს დაუწყეს იქვე ვაგონთან გროვება და ისე ყურადღების მიუქცევლობა გამოიჩინეს, რომ სულ ადვილათ შეეძლოთ ყველას ესარგებლათ ამ იარაღით. უფროსის დაუღალავი მუშაობა მისი რაზმის რამდენიმე შეგნებული რაზმელის დახმარებით საკვარველი იყო თუ მივიღებთ მხედველობაში, რომ თითქმის ამ რამდენიმე კაცმა აართვეს თავის ხელით იარაღი 1500-ამდის სალდათს. მე გადაველი სადგურზე ლიანდაგიდან იმ დროს, როდესაც უფროსი სცლიდა უკანასკნელ ვაგონებს. უცბათ მომესმა დიდი ხმაურობა. წაველი იქით და რადგან ხმაურობა მალე შესწყდა, დავინტერესდი და გამოვკითხე თუ რა მოხდა. მომესმა ხმა: „კინაღამ არ მოგვიკლეს ეგ კაცი“. ორი ჯარისკაცის გამოკითხვისაგან გავიგე შემდეგი: ერთ რაზმელთაგანს ესარგებლა ამ უყურადღებობით და თურმე ჰყიდდა ვიღაც თათარს იარაღს. ეს გაეგო უფროსს და სასტიკათ

დაეტუქსა ის რაზმელი. უკანასკნელს გამოქომაგებოდენ სხვა რაზმელები და მოსვლოდათ სერიოზული უსიამოვნება. ვინ იყო მართალი ეს ვერ გავიგე შემდეგში, მაგრამ ის კია ყურადღება მისაქცევი, რომ როგორც ამბობენ სადგურ ყარაიაზის მოსამსახურენი და კერძოთ თ ვის დამმზადებელ განყოფილების უმფროსი კარაიაზში კარლ ადამის-ძე გალენსკი თითქმის 200 რუსული ვინტოვკა მიჰყიდეს ქართველმა რაზმელებმა თათრებსო. გალენსკი, როგორც თითონ უთხრა თფილისის მაზრის კომისარს ასათიანს, მზათ არის ყოველ წამს დაამტკიცოს ეს, საუბედუროთ ქართველ რაზმელების საქციელიდან გამოწვეული არა სასურველი ფაქტი. ამ გვარათ აჰყარეს იარაღი პირველ ეშელონს და მხედველობაში ჰქონდათ კიდევ რამდენიმე ეშელონი, რომელთა მოსვლამაც იძულებული გაჰხადა რაზმი—შეჰფარებოდა განჯას; ამასვე მოჰყვა ლიანდაგების აყრა თითქმის ყარაიაზიდან განჯამდის და როგორც ამბობენ—მინების ჩაწყობა ლიანდაგზე აქსტაფიდან განჯამდის. აქედან გამომდინარეობდა მატარებლების მიმოსვლის შეწყვეტა ბაქოს მხარეს.

იარაღ აყრილ ეშელონში ბევრი რუსის ჯარისკაცებმა გამოსთქვეს ის აზრი, რომ მოხარული არიან იარაღს რომ გვართმევენ ქართველები; სულ ერთია, ყაზახები წაგვართმევდენ გზაზეო. გულწრფელი სიტყვები იყო ეს თუ ძალდატანებული, არ ვიცი. ის კია აღსანიშნავი, რომ ქართველი ჯარისკაცების უწესო მოქცევა იწვევდა რუს ჯარისკაცებში ირონიულ სიცილს.

დ. გ—ძე.

ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანო

ამიერ-კავკასიის ახალგაზრდა მარქსისტებმა შესაფერი ორგანიზაცია მოაწყეს და მალ-ყოველკვირეული სამეცნიერო-საპოლიტიკო და სალიტერატურო ჟურნალი „ახალი კვალი“ გამოსცეს. ჟურნალის პირველი ნომერი ფრიად სასიამოვნო და სერიოზულ ნაშრომის შთაბეჭდილებას ახდენს. აქ მოთავსებულ წერილების შინაარსი აშკარათ ლაღადებს, რომ ორგანოს ხელმძღვანელები და თანამშრომლები საკმარისათ გასცნობიან მარქსის სოციალურ და ეკონომიურ თეორიას, მათ სისწორით შეუთვისებიათ მარქს-ენგელსის კვლევითი მეთოდი და ყოველ საზოგადოებრივ მოვლენას გარკვეულად აშუქებენ.

ეს მოვლენა ადგილობრივი მუშათა კლასისთვის სასიამოვნო მოვლენათ უნდა ჩაითვალოს. ჩვენი პროლეტარიატი ერთობ ღარიბია მარქსისტული ცოდნა-მეცნიერებით აღჭურვილი ინტელიგენტური ძალებით, განსაკუთრებით სუსტათ გაცნობილები არიან მარქსიზმს ახალგაზრდობა და ამ ასპარეზზე ახალგაზრდობის შეკავშირება და მუშაობა დიდათ საჭირო და სასიხარულოა.

დასავლეთ ევროპაში—განსაკუთრებით გერმანიაში სოციალ-დემოკრატიულმა პარტიამ ახალთაობის და ახალგაზრდობის მარქსისტულათ აღზრდა-გაწვრთნას ჯეროვანი ყურადღება მიაქცია. მათ კარგა ხანია შექმნეს ახალგაზრდათა ორგანიზაცია და მათთვის შესაფერი სასწავლებელიც კი დაარსეს. ამ სასწავლებელში იზრდებიან მომავალი თაობა, რომლებიც შემდეგში პროლეტარიატის მოძრაობას გვერდში ამოუდგებიან და მას შესაფერ ხელმძღვანელობას გაუწევენ. ჩვენში ასეთი ორგანიზაციის ინიციატორობა თვით ახალგაზრდებმა იკისრეს და ეტყობა საგრძნობელ ძალასაც წარმოადგენენ. ვუსურვებთ ამ ახალგაზრდათა ორგანიზაციას თავის გარშემო ჩვენი მომავალი თაობის მრავალი რიცხვი შემოეკრიბოთ და თავიანთ წრიდან გამოზარდონ ისეთი პირები, რომლებიც პროლეტარიატის მოძრაობას სათავეში ჩაუდგებიან და მუშათა კლასის საუკეთესო იდეოლოგები იქნებიან.

გ.

დროს შეუფერებელი ფიქრები

„პროლეტარიატი — ახალი კულტურის შემქმნელია“,—ამ სიტყვებში საუკეთესო ოცნებაა ჩაქსოვილი სამართლიანობის, გონიერების, სიმშვენიერის გამარჯვებისა. ეს სიტყვები შეიცავენ აგრეთვე ოცნებას ადამიანის გამარჯვებისას მხეცსა და პირუტყვზე, ამ ოცნების განსახორციელებლათ ბრძოლაში დაიღუპენ ათასობით ყველა კლასის ხალხნი.

დღეს პროლეტარიატის ხელშია ძალაუფლება. ამ ჟამად მას საშვალება ეძლევა თავისუფალი შემოქმედებისა. მოსატანია თუ არა აქ ვიკითხოთ—რაში გამოიხატება ეს შემოქმედება? „სახალხო კომისართა მთავრობის“ დეკრეტები საგაზეთო ფელეტონებია, მეტი არაფერი. ეს ისეთი ლიტერატურაა, რომელსაც „წყალზე ჩანგლებით სწერენ“. თუმცა ამ დეკრეტებში ძვირფასი იდეებია, მაგრამ თანამედროვე სინამდვილე არ იძლევა ისეთ პირობებს, რომ შესაძლებელი იყოს ამ იდეათა ცხოვრებაში გატარება.

რას მოგვცემს ახალ რევოლიუცია, როგორ სცვლის ის რუსის ხალხის ველურ ყოფა-ცხოვრებას, განა დიდ სინათლეს შეიტანს ის ხალხის ბნელით მოცულ ცხოვრებაში?

ამ რევოლიუციის განმავლობაში 10 ათასზე მეტ თვით-გასამართლებას ჰქონდა ადგილი. აი როგორის წესით ასამართლებს დემოკრატია ცოდვილთ; ალექსანდროვის ბაზრის ახლოს ქურდი დაიჭირეს, ბრბომ ქურდს ძალზე სცემა და საკითხს კენჭი უყარეს თუ როგორ დასაჯონ ქურდი—დავახრჩოთ თუ დავხვრიტოთო. გადაწყდა წყალში დაეხრჩოთ და ქურდსაც გაყინულ წყალში გადაუძახეს, მაგრამ, საბრალომ, როგორც იყო, გამოცურა და ნაპირზე ამოძვრა, მაშინ ამ ბრბოდან ერთი კაცი მივარდა და ტყვიით მას გული გაუგმირა.

ჩვენი ისტორიის საშვალო საუკუნე საზიზღარი სისასტიკის ხანა იყო, მაგრამ მაშინაც კი უკეთუ სიკვდილით დასასჯელი სახრჩობელას მოსწყდებოდა, თუ მას თოკი ვერ შეიმაგრებდა, მას აღარ ახრჩობდენ—სიცოცხლე ენიჭებოდა.

რა ნაირ გავლენას ახდენს ეს თვითგასამართლებანი მოზარდ თაობაზე?

ჯარისკაცებს მიჰყავთ სასიკვდილოდ ნაცემი ქურდი მოიკაში, წყალში გადასაგდებათ, ქურდი საშინლად გასისხლიანებულია, სახე ძალზე ნაცემი აქვს, ცალი თვალი დავსებია. მას უკან მისდევს ბავშვების ბრბო. შემდეგ ზოგიერთი ბავშვები ცეკვით უკან ბრუნდებიან და მხიარულად გაიძახიან:

დაახრჩვეს, დაახრჩვესო!

ესენი—ჩვენი ბავშვები არიან, მომავალი ცხოვრების მომწყობნი. იაფი იქნება ადამიანის ფასი ამ ბავშვების თვალში. ადამიანი კი, ეს არ უნდა დაგვავიწყდეს, უუმშვენიერესი, ყველაზე ძვირფასი რამ არის სამყაროში, რაც კი ბუნებას შეუქმნია. ომმა ადამიანი პატარა ტყვიაზე უფრო იაფად შეაფასა, ეს ჩვენ გვაშფოთებდა და ბრალს ვსდებდით ამაში „იმპერიალისტებს“. ვის უნდა ვუსაყვედუროთ ჩვენ ახლა ყოველ-დღე ხალხის აგრე მხეცურათ ცემა-ტყეპა?

მთელი რიგი მიზეზების გამო ჩვენში სრულიად შესწყდა წიგნების ბეჭდვა-გამომცემლობის საქმე. ასეთ დროს ერთიერთმანეთზე ანადგურებენ ჩვენში უძვირფასეს ბიბლიოთეკებს. ამას წინეთ „მუჟიკებმა (გლეხებმა) გაანადგურეს ხუდეკოვის, ობოლენსკის და სხვათა მამულები. „მუჟიკებმა“ თავთავიანთ სახლებში წაიღეს ყველაფერი, რასაც კი მათ თვალში რაიმე ღირებულება ჰქონდა, ბიბლიოთეკა კი—დასწვეს, როიალები ცულდებით დაჩეხეს, სურათები დაფხრიწეს. სამეცნიერო და ხელოვნების საგნებს, კულტურის იარაღებს სოფლის თვალში არავითარი ფასი არ აქვთ. ისიც საეჭვოა —აქვს თუ არა რაიმე ფასი ამ საგნებს ქალაქის მასსის თვალში.

წიგნი კულტურის უმთავრესი მატარებელია. და რომ ხალხმა ჭკვიანურათ, სინდისიერათ შედგენილი წიგნი მიიღოს, მწიგნობართ უნდა შეეძლოთ რამდენიმეთ მსხვერპლის გაღება. ეს მწიგნობრები ხომ დაინტერესებულნი არიან, რომ მათ გარშემო შეიქნას ერთნაირი იდეოლოგიური წრე, რომელიც შეეცდებოდა მათი იდეალების განვითარება-განხორციელებას.

ჩვენი მასწავლებლები—რადიშჩევები, ჩერნიშევები, მარქსები,—წიგნთა სულიერათ შემქნელნი, თავისუფლებას და სიცოცხლესაც თავიანთ წიგნებს სწირავდენ. რით უწყობენ ხელს ამ ჟამად ჩვენებური ფიზიკური მოსაქმენი წიგნის განვითარების საქმეს ჩვენში?

ორ კვირაზე მეტია ყოველ ღამე ბრბო ღვინის სარდაფებს სძარცვავს, თვრებიან, სცემენ ერთმანეთს თავზე ბოთლებს, ხელები დაჭრილი აქვთ ბოთლების ნატეხებით და მსგავსათ ღორებისა ჰყრია ეს ხალხი ტალახში, სისხლში. რამდენიმე დღეში რამდენიმე ათ მილიონ მანეთად ღირებული ღვინო გაანადგურეს და, რა თქმა უნდა, რამდენიმე მილიონის ღვინოს კიდევ გაანადგურებენ.

ეს ძვირფასი საქონელი რომ ჩვენ შვეციაში გაგვეყიდა, შეგვეძლო სასურველი მიგვეღო ოქროს ფულით ან საქონლით, ქვეყნისთვის აუცილებელი—სამანუფაქტურო, წამლები, მანქანები ან სხვა საქონელი.

სმოლნის ხალხი ცოტათი გვიან მოვიდენ გონს და ლოთობისთვის სასტიკი სასჯელით იმუქრებიან, მაგრამ ლოთებს ხომ სასჯელის არ ეშინიათ და განაგრძობენ საქონლის განადგურებას, რომელიც უნდა ჩამოერთმიათ, გამოეცხადებიათ გაღატაკებული ხალხის საკუთრებათ და ყველასათვის სასარგებლოთ გაეყიდათ.

ამ „პოგრომების“ დროს ხალხს ისე ხვრეტდენ ტყვიებით, როგორც ცოფიან მგელს და ასეთი საშვალებით გულგრილათ აჩვევენ ხალხს მოყვასის მოსპობას.

„პრავდაში“ კი სწერენ ამ მთვრალი „პოგრომების“ შესახებ თითქოს ის „ბურჟუების პროვოკაცია“ იყოს, რაც, რა თქმა უნდა, სიცრუეა; ეს მხოლოდ „ლამაზი სიტყვაა“, რომელსაც შეუძლია კიდევ უფრო გააძლიეროს სისხლის ღვრა.

ვითარდება ქურდობა; ძლიერდება ძარცვა-გლეჯა, უსირცხვილონი ვარჯიშობენ მექრთამეობაში ისე მოხერხებულათ, როგორც ამას ახერხებდენ მეფის მთავრობის „ჩინოვნიკები“; საეჭვო ხალხი, რომლებიც შემოკრებილნი არიან სმოლნის გარშემო დაშინებულ „ობივატელთ“ შანტაჟს უწევენ. „სახალხო კომისართა მთავრობის“ წარმომადგენელთა სიტლანქე იწვევს საერთო აღშფოთებას —მართალნიც არიან! სხვადასხვა ჯურის წვრილი მოხელე, რომელიც თავსა გრძნობს დიდ ვინმეთ, ისე ეპყრობა მოქალაქეს, როგორც მას მეფის პოლიცია ეპყრობოდა. უყვირიან ყველას. და ეს ხდება ყველაფერი „პროლეტარიატის“ სახელით, „სოციალური რევოლიუციისათვის“; და ეს იმ მხეცური ყოფა-ცხოვრების გამარჯვებაა, იმ აზიელობის განვითარებაა, რომელიც ასე აჩირქიანებს ჩვენს ცხოვრებას.

სად არის ან რაში გამოიხატება ის „რუსი მუშის იდეალიზმი“, რომლის შესახებაც ასე ლამაზათ სწერდა კარლ კაუცკი?

სად და როგორ განხორციელებას ჰპოულობს ცხოვრებაში სოციალიზმის მორალი—ეს „ახალი“ მორალი?

მე მოველი, რომ ვინმე „რეალი პოლიტიკოსი“ ამრეზილი შემომძახებს:

აბა რა გნებავს თქვენ? ეს ხომ სოციალური რევოლიუციაა!

არა,—ამ ზოოლოგიურ ინსტიქტიური ამოძახილში მე ვერა ვპოვებ აშკარა გამოხატულ ელემენტებს სოციალური რევოლიუციისას.

ეს რუსული „ბუნტია“, რომელსაც სოციალისტური სული არ უდგას, ამ „ბუნტში“ სოციალისტური ფსიხოლოგია არ მონაწილეობს. („ნოვ. ჟიზ.“).

მ. გორკი.

უცხოეთი

რუსეთის ბოროტება და მისი განკურნება. ამ სათაურით „ბერზენ-კურიერში“ წერილია მოთავსებული, რომელიც ეკუთვნის რუსეთის ცხოვრების კარგ მცოდნეს ცნობილ პ. რორბახს. მისი აზრით გერმანიის თვალსაზრისით რუსეთის ახლანდელი მდგომარეობა გერმანიისთვის ბედნიერებაა. რორბახი იგონებს ტურგენევის სიტყვებს, რომელსაც 1867 წელს პარიზის გამოფენაზე უთქვამს: აქ რუსეთის მიერ წარმოდგენილი საგნების გაკეთება შეიძლებოდა ურუსეთოდო და გადაჭრით ამტკიცებს, რომ მთელი ათასი წლის განმავლობაში რუსეთს არ შეუტანია მსოფლიო კულტურის სალაროში არავითარი ღირებულებაო. ომის დაწყებისას რუსეთი დიდ საფრთხეს წარმოადგენდა გერმანიისათვის, მაგრამ ეხლა რუსეთი კატასტროფიულ კრიზისშია. ამ კრიზისიდან თავის დაღწევა შეუძლია მხოლოდ რუსეთის კერძო, ცხოველმყოფელ ელემენტებს, უპირველეს ყოვლისა კი, რუსეთში მოსახლე სხვადასხვა ერებს, მაგრამ არას შემთხვევაში არა ველიკოროსებსო. ველიკოროსების დამახასიათებელი თვისებაა,—რორბახის თქმით,—უმიზნო აზროვნება და უსაზღვრო მოთხოვნანი. ეხლანდელი რუსი სრულიადაც არ ჰფიქრობს იმის შესახებ, თუ რა შედეგები გამომდინარეობენ იმ პოლიტიკური თეორიებიდან, რომელიც მას სწამს. ამ ჟამად ველიკოროსებს სწადიათ საადგილ-მამულო რეფორმა გაატარონ ცხოვრებაში. ამ მოთხოვნას მხარს უჭერს მთელი გლეხობა და ჯარი, რომელიც შეიარაღებულ „მუჟიკებათ“ იქცა ამ მიწის მოთხოვნის საკითხში. რორბახის აზრით ფუჭი ოცნებაა, თითქოს ამ ჟამად რუსეთში შესაძლებელი იყოს ისეთი მთავრობის გამონახვა, რომელთანაც შეიძლებოდეს ზავის შეკვრა. რუსეთის მთელი სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი წესების საფუძვლები იმდენათ დანგრეულია, რომ ახლო მომავალში არ არის მოსალოდნელი არაფერი გარდა ანარქიის გაძლიერებისაო. ერთად ერთი გზა, რომლის საშვალებითაც შეეძლება გერმანიას ზავის ჩამოგდება, რორბახის აზრით, ასეთია: გერმანიამ ველიკოროსების მასსიდან უნდა გამოაცალკევოს ყველა „ინოროდცები“ ფინლიანდელებიდან დაწყებული უკრაინელებამდე, რომელთათვის აგრარული საკითხი ისეთ საძნელო საქმეს არ წარმოადგენს, როგორც ველიკოროსებისათვის და გერმანიის მთავრობამ ამ ერებთან იქონიოს პირდაპირი კავშირი ზავის საკითხშიო.

რორბახი გერმანელი იმპერიალისტების საუკეთესო სულის ჩამდგმელია. მისი შეხედულება რუსეთის ახლანდელ მდგომარეობის შესახებ ჩვენ იმიტომ მოვიყვანეთ, რომ ერთხელ კიდევ აშკარა გავხადოთ ჩვენი მკითხველებისთვის, თუ „გერმანიის ხალხის“ როგორ წარმომადგენლებთან აქვს საზავო მოლაპარაკება ბრესტ-ლიტოვსკში ბალშევიკების სახით რუსეთის „მუშათა და გლეხთა მთავრობას“.

ირ. წერეთლის სიტყვა

დამფუძნებელ კრებაზე ირ. წერეთელმა, სხვათა შორის, შემდეგი სთქვა: „იმ ხალხს, რომელიც ფხიზელ გონიერებას ემორჩილება და წინასწარ გათვალისწინებული აქვს რევოლიუციის მთელი სიძნელე, რენეგატებსა და სოციალიზმის საქმის მოღალატეთ უწოდებენ. ავიღოთ თუ გინდ ზავის საკითხი. განა ისე სწარმოებს ეს მოლაპარაკება, როგორც ის შეფერის რევოლიუციონურ მთავრობას? ნუ თუ აქ საკითხი ისე არ არის დაყენებული, როგორც ამას „აზარტში“ მოსული ხალხი სჩადის? უკეთუ დასავლეთის სოციალისტების სახით დამხმარე ძალა არ გაჩნდა, ნუ თუ არ დაიღუპება რევოლიუცია? სად არის იმის გარანტია, რომ მოლაპარაკების დროს რუსეთის რევოლიუციის ინტერესები დაცული იქნება ბალშევიკების მიერ? ნუ თუ თქვენ (მიმართავს ბალშევიკებს) არ გესმიათ იმათი მუქარის ნოტა, ვინც თქვენთან ბრესტში საზავო მოლაპარაკებას აწარმოებს? შექმენით კი თქვენ რეალური ძალა გერმანიის იმპერიალიზმის წინააღმდეგ? თქვენმა შინაურმა პოზიციამ გაამაგრა თუ შეასუსტა თქვენი პოზიცია გარეშე მტერთან მოლაპარაკების საქმეში? შეიძლება თქვენ სინდისს ქვეშ შეგიძლიათ სთქვათ, რომ თქვენს ხელებზე უკეთესი ხელი არ მოიპოვება საზავო ხელშეკრულობის მოსაწერათ. დამფუძნებელი კრება თუ ხალხის უმაღლესი ნების ორგანოა, არ შეიძლება მას თავზე მოვახვიოთ კანონები. მე აუცილებელ საჭიროებათ მიმაჩნია განვაცხადო, რომ დამფუძნებელი კრება ერთად-ერთი გზაა რევოლიუციის დასახსნელათ. რევოლიუციის ზურგზე უდიდესი ტვირთია აკიდული, რომელსაც შეუძლია თუ არ გასჭყლიტა დემოკრატია, გათიშოს ის. დამფუძნებელმა კრებამ უნდა გააუქმოს სიკვდილით დასჯა, რომელიც თვით-გასამართლების სახით მარცხენა მხრიდან არსებობს“. (ბალშევიკები ხმაურობენ, კრების დიდი ნაწილი ორატორს ტაშს უკრავს).

სასურსათო კონფერენცია

ამ დღეებში თფილისში მოხდა ამიერ-კავკასიის სასურსათო კომიტეტების კონფერენცია, რომელზედაც უნდა განეხილათ რამდენიმე კითხვა.

კონფერენციას დაესწრენ წარმომადგენელნი ბაქოდან, ქუთაისიდან, ერევნიდან, ზაქათალიდან და ყარსიდან. ამიერ კავკასიის სასურსათო გამგეობის წევრმა სამოილოვმა მოხსენება გააკეთა სურსათის რაოდენობის შესახებ, რომელიც დღეს გამგეობის განკარგულებაში არის. მან ციფრებით დაამტკიცა, რომ ყოველ თვე კავკასიას დასჭირდება 18 მილიონი ფუთი პური, რომლის გადმოტანა ყოვლად შეუძლებელია შავი ზღვით. ერთად ერთი საშუალებაა რკინის გზა, რომლის აღსადგენათ და წესიერ მოძრაობის მოსაწყობათ ყოველი ღონე იხმაროს ამიერ კავკასიის კომისარიატმა. მან დაამტკიცა, რომ არც უკრაინას, არც ბესარაბიას და არც სხვა რომელიმე ადგილს არ შეუძლია მოგვცეს პური გარდა ჩრდილოეთ კავკასიისა, რომელთანაც საჭიროა მტკიცე კავშირის დაჭერაო. ამ აზრს მიემხრენ ფალადეევი და ხუდადოვიც, მათ განაცხადეს, რომ უკეთუ ჩრდილოეთ კავკასიასთან კავშირი არ შევკარით ისე არაფრის გაკეთება არ შეგვიძლია და ჩვენი ლაპარაკი უბრალო წყლის ნაყვა იქნებაო. დასასრულ კონფერენციამ გამოიტანა რეზოლიუცია, რომლითაც მოითხოვს დაუყოვნებლივ შეიმუშაოს ამიერ-კავკასიის კომისარიატმა ჩრდილოეთ კავკასიასთან შეთანხმების ძირითადი დებულებები.

სოც.-დემ. ორგანიზაციების შეერთებული სხდომა

ამ თვის 11-ს, საღამოს 8 საათზე, შესდგა კრება თფილისის საოლქო კომიტეტის, საკანტროლო კომისიის თფილისის კომიტეტის და რაიონულ კოლექტივების შეერთებული კრება დამფუძნებელ კრების გარეკის გამო ზომების მისაღებათ.

მოხსენება წაიკითხა ნოე ჟორდანიამ. მან აღნიშნა, რომ ჩვენი მისწრაფება დამფუძნებელ კრებისაკენ ოდნავათაც არ გაუხელებია ბალშევიკების გამოსვლას, დამფუძნებელ კრების იდეია, არის მთლიან დემოკრატიის საბჭოების იდეია და ამიტომ ის არ მომკვდარაო. მაგრამ მეორე მხრით, ჩვენ ფაქტიურათ მოწყვეტილი ვართ მთლიან რუსეთსო. გარდა ამისა აღნიშნა, ისტორიას არ ახსოვს, რომ ისეთს უკიდურესს გამოსვლას, როგორიც ბალშევიკების გამოსვლაა რეაქცია არ მოყოლოდესო, ამიტომ რადგან მოსალოდნელია რუსეთში ბალშევიკების დამარცხებას მოყვეს რეაქცია, ამიტომ ჩვენთვის საჭიროა აქ გავმაგრდეთ და მოსალოდნელ რეაქციას გავუმკლავდეთო. რუსეთის დაშლის და შეერთების ტენდენციების ერთმანეთთან დაკავშირ ბა— ასეთია მოხსენების დედა აზრი. დასკვნა: უკვე ამიერ კავკასიის კომისარიატის შედგენის დროს მიღებულ გადაწყვეტილების თანახმათ უნდა მოეიწვიოთ ამიერ კავკასიის სეიმი. მცირე კამათის შემდეგ ერთხმათ იქნა მიღებული შემდეგი რეზოლიუცია:

დამფუძნებელ კრების გარეკამ გასწყვიტა ის უკანასკნელი ძაფი, რომელსაც შეეძლო გაერთიანება რუსეთის მთლიანი რევოლიუციონურ ფრონტისა.

ბრძოლა დამფუძნებელ კრებისათვის არის ბრძოლა რუსეთის გაერთიანებისა და რევოლიუციის გამარჯვებისათვის.

ამიერ კავკასია კვლავ თავის საკუთარ ძალების ანაბარა დარჩა, სადაც ცენტრისკენ მლტოლველ ძალების წინააღმდეგ თანდათან თავი წამოყვეს ცენტრმსრბოლავ ძალებმა. ამიერ-კავკასიის სასიცოცხლო ინტერესები მოითხოვენ საჩქაროთ შეკრებილ იქმნას ამიერ-კავკასიის სეიმი დამფუძნებელ კრებაში არჩეულ დეპუტატებისაგან. სეიმმა პირველ რიგში უნდა მოაწყოს ადგილობრივი მთავრობა თანახმათ ამიერ კავკასიის პარტიულ მეჯლისე სიეზდის დადგენილებისა, ნაციონალურ საკითხზე.

წითელ რაზმელების კრება

5 იანვარს თფილისში შესდგა გურიიდან ახლათ ჩამოსული „თფილ, მუშათა და ჯარისკაცთა დეპ. საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის რაზმი“-ს პირველი კრება. თავმჯდომარეთ ერთხმად არჩეულ იქნა ამხ. ეპიფანე ცეცხლაძე, მდივნათ ვარლამ პანტურიშვილი. კრება გახსნა ამხანაგმა თავმჯდომარემ მხურვალე სიტყვით და მოუწოდა ამხანაგებს მედგარ ბრძოლისაკენ რევოლიუციის დასაცავათ. შემდეგ ლაპარაკობს ამხ. ვალოდია გოგუაძე, დაახასიათა დღევანდელი კრიტიკული მომენტი და მიმართა ამხანაგებს შემდეგი სიტყვით: „ამხანაგებო! ჩვენ გამოგვისტუმრა გურიამ ცენტრისაკენ იმ მიზნით, რომ უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე ვებრძოლოთ რევოლიუციის მტერთ! ხელი შეუწყოთ წესიერების აღდგენას ქალაქში და სხვ. და ჩვენც გაათასკეცებული ენერგიით ვებმებით რევოლიუციის ფერხულში და აღთქმას ვდებთ, რომ არ დავიხევთ უკან არავითარ ქარცეცხლის წინაშე, უკეთუ უკანასკნელი იქნება მიმართული რევოლიუციის სასიკვდილოთ“-ო. შემდეგ კრებამ განიხილა შემდეგი საკითხები: 1) რაზმის კომიტეტის არჩევა, 2) რაზმელებთა შეიარაღება; 3) რაზმელებთა კატეგორიებათ დაყოფა; 4) წევრების არჩევა საბჭოში და აღმასრულებელ კომიტეტში გასაგზავნათ; 5) „არტელშჩიკის“ არჩევა და 6) თუ როგორ უნდა იქმნეს ჩვენი ზნეობრივი მხარე დაცული.

კრებამ გაითვალისწინა საკითხი კომიტეტის არჩევის შესახებ და დაადგინა: არჩეულ იქნას კომიტეტში შვიდი კაცი, რომლებიდანაც ორ ამხანაგს ექნება დამოკიდებულობა აღმასრულებელ კომიტეტთან და საბჭოში. არჩეულ იქნა შემდეგი ამხანაგები: ეპიფანე ცეცხლაძე; გაბრიელ გოგუაძე; გიორგი ჩიხლაძე; ალექსანდრე ჩხაიძე; ისაკ ურუშაძე; პეტრე ჩხაიძე და სევერიან კეკელია. რაც შეეხება დანარჩენ საკითხებს, მათი გარჩევა კრებამ დაავალა იმ ამხ., რომლებიც არჩეულ იქმნენ კომიტეტში. ხსენებული კომიტეტი იმ დღესვე შეუდგა იმ საკითხების გარჩევას და კიდევაც შესძლო შინაური საქმეების მოწესრიგება; გამომუშავებულ იქნა შინაური წესრიგის ფორმულა, რომელშიაც არის ნათქვამი სხვათა შორის შემდეგი: „ზრდილობიანი მოპყრობა საერთოდ და ძმური კავშირი ურთიერთს შორის“.

დაადგინეს დაარსონ რაზმისათვის სამკითხველო. ამ საკითხის მოსაწესრიგებლათ არჩეულ იქნა კომისია. კრებამ გამოსთქვა სურვილი მიმართოს მოქალაქეებს, რათა მათ გაუწიონ შესაფერი დახმარება რაზმს წესრიგის დამყარებაში. სხვათა შორის კრებამ გადასწყვიტა დაიყოს რაზმი ათეულებათ, ორმოცდაათეულებათ და ასეულებათ, რომლებიც აირჩევენ ხელმძღვანელებს თავის წრიდან: არტილერისტები და „პულემიოტჩიკები“ შეადგენენ ცალკე ჯგუფს, რომელნიც შედიან რაზმში, ხოლო განსაკუთრებით ირჩევენ სპეციალისტ ხელმძღვანელს თავიანთ ნაწილიდან. დროებითი ხელმძღვანელათ მთელმა რაზმმა აირჩია პორუჩ. ს. ხუხუნაიშვილი (რაზმის წევრი), რომელიც იმოქმედებს კომიტეტის კანტროლის ქვეშ. დასასრულ კრებამ მოისმინა რა მოხსენება ამხ. კოტე იმნაძისაგან ჯავშნიანი მატარებლის ჩაბარების შესახებ; გაგზავნილ იქნა საკმაო ძალა, რომელმაც უკვე ჩაიბარა მატარებელი.

ვ. საფიშვილი.

კავკ. პროფ. კავშ. პირველი კონფერენცია

კანტროლი წარმოებაზე.

ამ საკითხის შესახებ კონფერენციამ მიიღო ამხ. სლეცკის მიერ წარმოდგენილი შემდეგი რეზოლიუცია: „იღებს რა მხედველობაში, 1) რომ რუსეთის რევოლიუციას არ შეუძლია დაისახოს ბურჟუაზიულ-კაპიტალისტურ ურთიერთობის მოსპობის უტოპიური მიზნები.

2) რომ სამეურნეო ცხოვრების საშინელი არევ-დარევა და კერძოთ, კატასტროფიული მდგომარეობა მრეწველობისა აუცილებლათ მოითხოვენ სამეურნეო ცხოვრების ფართოთ მოწესრიგებას სახელმწიფოს მიერ.

3) რომ ნაწილი, სახელმწიფოს მიერ მრეწველობის მოსაწესრიგებლათ საჭირო დამხმარე ფუნქცია არის კანტროლი წარმოებაზე. ამასთანავე, როგორც კანტროლს, ისე მრეწველობის მოწესრიგებას ანხორციელებს მცხოვრებთა ყველა ჯგუფების წარმომადგენლობის საფუძველზე აგებული ორგანოები, რომლებშიაც სჭარბობს დემოკრატიული ელემენტები:

4) რომ განზრახვა „მუშათა კანტროლის“ განხორციელებისა სახალხო კომისართა 17 ნოემბრის დეკრეტის წესით არამც თუ იწვევს საშინელ წინააღმდეგობას ბურჟუაზიის მხრით, რამდენიმეთ აკლებს კიდეც მუშებს წარმოებათა ტეხნიკურ პერსონალის თანაგრძნობას, რომელთა დაუხმარებლათ მუშებს არ შეუძლიათ თავი გაართვან კანტროლის საქმეებს.

5) რომ, როგორც გვიჩვენებს გამოცდილება, „მუშათა კანტროლის“ დაწესება ბადებს პროლეტარიატის მასსაში ანარქო-სინდიკალისტურ ილიუზიებს და იწვევს რა მუშების ჩარევას წარმოებათა გამგებლობის საქმეში და თითქმის წარმოების მუშების მიერ ხელში ჩაგდებას, შეუძლებლათ ხდის სახელმწიფოს მიერ მრეწველობის მოწესრიგებას, ვინაიდან ცალკე ფაბრიკისა ან ქარხნის მუშების ინტერესები ეჯახება მთელი სახალხო მეურნეობის ინტერესებს.

6) რომ მუშათა კანტროლს ორგანოების მიერ თავის ხელში მმართველობის ფუნქციების აღება ავითარებს მუშებში ქარხნის პატრიოტიზმს, კერძო მესაკუთრის მეჩხანურ სულისკვეთებას და კონკურენციას სხვა წარმოების მუშების წინააღმდეგ, მუშათა კლასის საერთო ინტერესების ნაცვლათ აყენებს მუშათა ცალკე ჯგუფების ინტერესებს, არღვევს როგორც ეკონომიურ, ისე პოლიტიკურ პროლეტარულ ბრძოლის მთლიანობას, მძიმე ლახტს სცემს პროფესიონალურ მოძრაობის საღ განვითარებას და ამახინჯებს სრულიათ რუსეთის პროფესიონალურ კავშირთა მე-3 კონფერენციის მიერ დაწესებულ ხასიათს საფაბრიკო-საქარხნო კომიტეტებისა.

7) რომ „მუშათა კანტროლის“ ცდა მათი ცხოვრებაში თანდათანობით გატარების დროს აუცილებლათ უნდა დასრულდეს სამარცხვინო კრახით, მრეწველობის სრული განადგურებით, მასსიური უმუშევრობით და ფართო მასსის თვალში მრავალ წლების განმავლობაში თვით სოციალიზმის იდეიისათვის სახელის გატეხით.

ყველა ამის გამო, 1) კონფერენცია წინადადებას აძლევს კავშირებს აწარმოვონ მუშათა მასსაში ენერგიული ბრძოლა და აგიტაცია ეკონომიურ ცხოვრების სახელმწიფოებრივ სისტემით მოწესრიგების საჭიროების სასარგებლოთ, დაუპირდაპირებს რა მას „მუშათა კანტროლის“ ცხოვრებაში გატარებას პროლეტარიატისათვის დამღუპველ ცდას.

2) კონფერენცია იძლევა წინადადებას ენერგიულათ იბრძოლონ ეკონომიურ ცხოვრების მოწესრიგებისა და კანტროლის ორგანოთა იმ შემადგენლობის დასაცავათ, რომელსაც აწესებდა დღემდის რევოლიუციონური დემოკრატია, სახელდობრ მცხოვრებთა ყველა ჯგუფების წარმომადგენელთა მოწვევის საფუძველზე; ამასთანავე უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ამ ორგანოებში დემოკრატიულ ელემენტების მეტი გავლენა და უნდა შეეცადონ როგორც ამ ორგანოების მოწყობას ადგილობრივ, ისე ცენტრალური ორგანოს დაარსებას, სახალხო მეურნეობის მოწესრიგებას—იმავე საფუძველზე.

3) ამ ბრძოლის ნაყოფიერობისათვის და მრეწველობის დაშლის საწინააღმდეგოთ, რასაც გამოიწვევს „მუშათა კანტროლის“ თანდათანობითი გატარების პრაქტიკა, კონფერენცია წინადადებას აძლევს კავშირებში მომუშავეებს არ განაცხადონ უარი „მუშათა კანტროლის“ ორგანოებში მონაწილეობაზე.

თავისი მონაწილეობა ამ კანტროლის ცხოვრებაში გატარების დროს უნდა გამოიყენონ ქარხნის სეპარატიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველათ და კანტროლის ორგანოების მრეწველობის მოსაწესრიგებელ სახელმწიფოებრივ ორგანოებისათვის სრულ დამორჩილების დასაწესებლათ, კანტროლის ორგანოების მიერ ქარხნის მმართველობის ფუნქციების მითვისებისა და მით უფრო მათ მიერ წარმოებათა ხელში ჩაგდების საწინააღმდეგოთ.

თუ საფაბრიკო-საქარხნო კომიტეტებმა და მუშათა კანტროლის ორგანოებმა განიზრახეს წარმოების ხელში ჩაგდება, კონფერენცია წინადადებას აძლევს კავშირების წევრებს ასეთ შემთხვევაში გამოვიდენ ამ ორგანოებიდან.

4) კონფერენცია ამასთანავე წინადადებას იძლევა გადაჭრით შეებრძოლონ პროფესიონალურ კავშირებს მრეწველობის მოწესრიგებისა და კანტროლის საგანგებო ორგანიზაციებათ გადაკეთე-

ბის ანარქო-სინდიკალისტურ ცდას, ვინაიდან ასეთ ცდას შეუძლია მხოლოდ დაამახინჯოს პროფესიონალურ კავშირთა ბუნება და შეუძლებელი გახადოს მათი მუშაობა, როგორც პროლეტარიატის კლასიურ ბრძოლის მებრძოლ ორგანიზაციებისა.

ამხ. ინნა ჟორდანიას დამატება:

კონფერენციას საჭიროთ მიაჩნია მასსიურ უმუშევრობის ზრდის გამო სახელმწიფო კანტროლის განხორციელება.

ამ მიზნით იგი ავალებს პროფესიონალურ კავშირთა მომავალ საოლქო ცენტრს გაატაროს ცხოვრებაში ეს კანტროლი, გამოიმუშავებს რა მის ფორმას მუშათა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრთან ერთად.

კერძოთ, კონფერენცია აღიარებს, რომ ამიერ კავკასიის კომისარიატთან მოწყობილ ეკონომიური საბჭოს, რომელშიაც არ არის საკმაო რიცხვი დემოკრატიულ ორგანიზაციების წარმომადგენლებისა, არ შეუძლია ისარგებლოს ავტორიტეტით. ამიტომ კონფერენცია წინადადებას აძლევს მომავალ საოლქო ცენტრს მიიღოს ზომები წარმომადგენლების შესავსებათ".

პროფესიონალურ კავშირთა ფორმები.

კონფერენციამ გაარჩია ამ საკითხის შესახებ მოხსენება და პროფესიონალურ კავშირთა წესდება და მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია: „1) კაპიტალიზმის განვითარება, ამწვავებს რა შრომას და კაპიტალს შორის კლასიურ წინააღმდეგობას, მიგვაქანებს პროფესიონალურ ბრძოლის გაღრმავებისაკენ და ცალკე და შემთხვევითი გაფიცვების მაგივრათ სხვილ კონფლიქტებისაკენ, რომელიც წესიერათ მიმდინარეობს მუშებისა და მწარმოებელთა პროფესიონალურ ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით. 2) ეკონომიურ ბრძოლის ეს ევოლიუცია მოითხოვს მუშებისაგან ისეთი ფორმის პროფესიონალურ ორგანიზაციებს, რომლებიც, დაე-

[illegible]

ვით. მიზან-შეწონილ და ძლიერ ეკონომიურ ბრძოლისათვის საოლქო და საერთო რუსეთის კავშირები უნდა მიისწრაფოდენ რამდენათაც შესაძლებელია ეკონომიურ ბრძოლის ხელმძღვანელობისა და კავშირების ბრძოლისათვის საჭირო ფონდის ცენტრალიზაციისაკენ.

9) საერთო პროფესიონალურ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ და ეკონომიურ ბრძოლის განსაკუთრებულ საყურადღებო პრინციპიალურ მნიშვნელობის შემთხვევებში ურთიერთ დახმარებისათვის უნდა მოეწყოს და გამაგრდეს პროფესიონალურ კავშირთა ადგილობრივი და კავკასიის საოლქო საბჭოები.

მოწაფეთა ჩივილი

არა ერთხელ აღნიშნულა ჩვენს ჟურნალ-გაზეთებში სამეურნეო სკოლების სიმცირე მთელ საქართველოში, მაგრამ ამ ნაკლის შესავსებათ ბევრი არაფერი გაკეთებულა. ორიოდე სკოლა არსებობს ასეთი და ისიც სულს ღაფავს უსახსრობის და უყურადღებობის გამო. ქართველი საზოგადოება კარგათ იცნობს წინამძღვრიანთ კარის სამეურნეო სასწავლებელს, რომელიც ოცდაცამეტი წელზე მეტია, რაც არსებობს. თუ რა სარგებლობა მოიტანა ამ სასწავლებელმა ბევრმა უწყის. სასიხარულოთ ჩვენდა უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამ სასწავლებელში კურს-დამთავრებულნი დღეს საზოგადო საქმეებს განაგებენ და კულტურულ მუშაობას ეწევიან. სკოლა ჩინებულათაც არის მოწყობილი. მისი დამაარსებელი ილია წინამძღვარიშვილი, ალბათ, თავიდანვე ფიქრობდა მის საშუალო სამეურნეო სკოლათ გადაკეთებას და ამისთვისაც აუგია მას 4—5 დიდი შენობა, 33 წლის განმავლობაში თავისი ხარჯით თუ დახმარებით. დღეს კი, როგორც გავიგეთ, ეს სასწავლებელი ეროვნულ საბჭოს ხელში გადადის. ილიამ მზა-მზარეულათ მოწყობილი სკოლა მისი ფერმითა და მთელის ავლა-დიდებით ქართველ ერს უანდერძა. ამ დღიდან ამ სკოლის ძიძაობა უნდა იკისროს ეროვნულმა საბჭომ.

ჩვენ, ყოფილი მოწაფეები, მოვითხოვთ ეროვნულ საბჭოსაგან, რაც შეიძლება მალე გადაკეთდეს საშუალო სამეურნეო სკოლათ. უმრავლესობა გარეთ დავრჩით და არც შეძლება გვაქვს, რომ უცხოეთში სწავლა განვაგრძოთ.

ვიმედოვნებთ, რომ ეროვნული საბჭო ყურადღებას მიაქცევს ჩვენს თხოვნას და მომავალ წლიდან გადააკეთებს მას საშუალო სამეურნეო სკოლათ და მით შეძლებას მოგვცემს ისევ დავუბრუნდეთ ჩვენს საყვარელ სკოლას.

მოწაფეების მონდობილობით **გიორგი ბორჩხაძე.**

ქობულეთის ქართულ სკოლისათვის

სოფელ წყავროკაში, ქობულეთის რაიონში, ადგილობრივი ქართველი მაჰმადიანები დიდი ხანია ვცდილობთ დავაარსოთ სკოლა. უკვე შევუდექით საქმეს. დავიწყეთ შენობის აგება, მაგრამ ხელმოკლე მცხოვრებთ საკუთარის ძალღონით არ ძალგვიძს ამ სასარგებლო საქმის საბოლოოდ სისრულეში მოყვანა; რის გამოც იძულებული გავხდით თხოვნით მივმართოთ ქართულ საზოგადოებას, რომ სათანადო დახმარება აღმოგვიჩინოთ და მით საშუალება მისცეთ ქართველ მაჰმადიანებს სწავლა-განათლებას დაეწაფონ. ამასთანავე ამ განზრახულ სკოლასთან (პირველ დაწყებითი სკოლა) ერთად განზრახულია დაარსდეს ქალთათვის ხელსაქმის სკოლა, საქსოვ განყოფილებით. ამ სკოლას დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობა ექნება აჭარელთა ცხოვრების ეკონომიურ განვითარებაში, რასაც დიდის ყურადღებით უნდა მოექცეს ჩვენი მოძმე ქართველი საზოგადოება. ამ ორ სკოლის ასაგებათ საზოგადოებამ შეაგროვა ხუთი ათასი მანეთი—ამ სკოლების დასამთავრებლად კი ნავარაუდევია 12,000 მანეთი. საქმე უკვე დაწყებულია და მისი შეჩერება ძლიერ დააღონებდა მთელს ქობულეთის რაიონს. ვთხოვთ ქართულ საზოგადოებას დაგვეხმაროს ამ ფრიად საჭირო და სახალხო საქმის სისრულეში მოსაყვანად.

საზოგადოების რწმუნებულნი **იუნუს წულუკიძე და ქებალ ნულადელი.**

სოც.-დემ. პარტიაში

თფილისი. 7 იანვარს შესდგა მეექვსე რაიონის რ. ს.-დ. მ. პ. კოლექტივის წევრთა არა ჩვეულებრივი კრება. მოხსენება გააკეთა თფილისის კომიტეტის წევრმა ი. ირემაშვილმა. მან აუწყა კრებას, რომ თფილისის კომიტეტის კრება რამოდენიმეჯერ თანდათან არ შესდგა. ის აცნობს კრებას უმთავრეს საგულისხმო მიზეზებს და უთითებს ნაკლზე, რომელსაც, მომხსენებელის აზრით, ერთხელ და სამუდამოთ უნდა მოესპოს ნიადაგი ჩვენს პარტიაში. ამის დასამტკიცებლათ მოჰყავს ამხ. მომხსენებელს დასაბუთებული ფაქტი. შემდეგ კრება მსჯელობს, თუ რა ზომებით შეიძლება გაძლიერონ კოლექტიური მუშაობა. ზოგ ამხანაგებს ასეთ ზომათ მიაჩნია კოლექტივების რეორგანიზაცია, რაც შეეხება კერძოთ მე-6 რაიონის კოლექტივს, როგორც ახალ რაიონს, (რომელიც მოქმედებს სამი თვეა), ამის შესახებ სხვადასხვა აზრის არიან. ზოგიერთები მოითხოვენ რეორგანიზაციას, დანარჩენნი კი დამატებითი არჩევნებს. ხმის უმეტესობით კრება ღებულობს დამატებითი არჩევნებს. ამის შემდეგ გაცხრილულ იქნა კოლექტივის წევრების შემადგენლობა მათი მუშაობის მიხედვით. გამოირკვა, რომ ორი წევრის მაგიერ ხელახალი არჩევნები უნდა მოხდეს: 1) ვარ. ქართველოვისა და 2) მიკ. მარქაროვისა. დანარჩენ ამხანაგებს, რომლებიც უხალისოთ ეპყრობოდენ კოლექტიურ მუშაობას, მათ კოლექტივი კატეგორიულ პასუხს სთხოვს,—შეუძლიათ თუ არა მომავალში მხურვალე მონაწილეობა მიიღონ მუშაობაში, თუ არა და მათ მაგიერ უნდა არჩევნები მოხდეს. შემდეგ კრება ეხება მორიგი კრებების დროს და ხაზგასმით მოითხოვენ, ღამის მაგიერ სასურველი იქნება დღისით მოხდეს კრებაო. კრება ღებულობს მხედველობაში და მორიგ კრებისთვის ნიშნავს კვირას, თერთმეტ საათზე. გამოითქვა სურვილი მომავალ კვირისთვის აუცილებლათ უნდა იყოს დამზადებული ანგარიში კოლექტივის მოქმედებისა. დაევალა პრეზიდიუმს და ფინანსიურ კომისიას განიხილოს მდივნის მიერ შემუშავებული ანგარიშები და მოხსენება გაუკეთოს კოლექტივს. საერთო პარტიულ კრების მოწვევის დღე შემდეგ მორიგ კრებაზე უნდა დაინიშნოს. კრება ისმენს შეიარაღების კომისიის მოხსენებას და ბოლოს ირჩევენ კომისიაში დამატებითი პირებს. აირჩიეს: დ. პაპიშვილი, ა. ჯიქია, ვ. ალიხანოვი, ვ. ათაბეგოვი, ვ. კვიჟინაძე, ნ. კოპალეიშვილი. დაბოლოს კრება ისმენს განცხადებითი ხასიათის მოხსენებას წითელ გვარდიელების შესახებ. **ნა.**

შეერთებული კრება ნაძალადევში

5 იანვარს მოწინავე ამხანაგების მეთაურობით, მოწვეულ იქნა საჩქარო შეერთებული კრება ნაძალადევში არსებული მოქალაქეთა უბნური კომიტეტისა, პირველ რაიონის ქვე-კოლექტივის და თავ-დაცვის კომისიის წევრებისა.

კითხვა იყო დასმული: უბანში გახშირებული სროლის, ქურდობის და ძარცვა-გლეჯის წინააღმდეგ ზომების გამოსამუშავებლათ.

აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ, კრებამ გადასწყვიტა, მოახდინონ 14 იანვარს ახალი არჩევნები უბნური მოქალაქეთა კომიტეტისა და მიენიჭოს ფართე უფლებები მოქმედებისა.

ამ დადგენილების სისრულეში მოსაყვანათ აირჩიეს კომისია, რომელსაც მიენდო შესაფერი სახელმძღვანელო წესების შედგენა.

კომისის წევრი **ი. მამაცაშვილი.**

ნაძირალებთან ბრძოლა

ნაძირალები სოფელსაც მოედვენ. ძარცვა-გლეჯამ და ქურდობამ იქაც იჩინა თავი, თავდასხმა და კაცის კვლა ხშირი მოვლენა გახდა.

ამ მხრით, როგორც მოსალოდნელი იყო, ყოფილმა ჯარისკაცებმა და დეზერტირებმა ისახელეს თავი.

დეზერტირებზე ლაპარაკი ზედმეტია, იმათი მოქალაქობრივი სათნოებანი ყველამ კარგათ უწყის. ეს ის ხალხია, რომელიც სახლში იმალებოდა, როცა მისი ძმა და მეზობელი ფრონტზე სისხლს ღვრიდა. ყოველ ჯურის დეზერტირს კაენის ბეჭედი აზის და გამონაკლისს, რასაკვირველია, ვერც ჯარის დეზერტირი შეადგენს. ესენი დიდი ხანია სოფელს აწუხებენ: ძარცვა-გლეჯა, ქალების შეურაცყოფა, რევოლიუციონურ ორგანოებისთვის მოქმედებაში ხელის შეშლა უმთავრესათ სულ ამათი საქმე იყო. დეზერტირთა ამ პატიოსან გუნდს ემატება ფრონტიდან დაბრუნებულ ჯარისკაცთა ნაწილი. ესენი ხშირათ იარაღით და სამხედრო ტანისამოსით ბრუნდებიან. მათ უკვე შეუთვისებიათ ერთგვარი განსაკუთრებული სულიერი განწყობილება, დამსახურებულ ადამიანის თავმოყვარეობა. ის უბრალო კაცათ როდი თვლის თავის თავს. სამი წელიწადი პოზიციაზე ვიყავი „აკოფებში" ვიჯექიო— ამაყათ და თავმოწონებით გაიძახის ის. და ამ წარმოდგენის შესაფერათ ფიქრობს ის მოქმედებას. რკინის გზით მოგზაურობის დროს ის საჭიროთ არ თვლის რკინის გზის ადმინისტრაციას დაემორჩილოს. ბილეთს ის არ ყიდულობს, საქონლის გადასახედ ქირას არ იხდის, პირიქით მგზავრის ალაგს თავისი ბარგი-ბარხანით იჭერს. სოფელშიც ამაყათ უჭირავს თავი. და რაც ყველაზე უფრო კურიოზულია ასეთ ადამიანებს **ორგანიზაციულათ** მოქმედება დაუწყიათ. თურმე იკრიბებიან, აწყობენ კავშირებს, ქმნიან რაღაც ორგანიზაციებს ჯარისკაცთა საბჭოების სახით. სრულიათ დავიწყნიათ, რომ ისინი არავის აღარ იცავენ, რომ სოფელში მისვლისთანავე ისინი მოვალენი არიან საერთო მუშაობას შეუდგენ, დავიწყნიათ, რომ ისინი არ შეადგენენ რაიმე კასტას, ჩამომავლობით ორგანიზაციათ.

ასეთი შეკავშირებული ყოფილი ჯარისკაცები თურმე აშინებენ გლეხებს, რაღაც ფუნქციების მითვისებას აპირებენ.

ეს ასეთი მათი ხულიგნური თავგასულობა ძირშივე უნდა აღმოიფხვრას. სოფლის ორგანიზაციებმა სასტიკი თვალყური უნდა ადევნონ ამ თავაშვებულ ადამიანებს თითონ სოფელმა უნდა ალაგმოს ეს ნაძირალები. საჭიროა სოფლელებმა შეადგინონ ყრილობები და სასტიკი განაჩენები გამოიტანონ მათ წინააღმდეგ. თფილისის მსგავსათ მათაც უნდა შეადგინონ რევოლიუციონური სასამართლოები. ყველა ასეთ სალდათებს იარაღი უნდა ჩამოერთვას. სოფელში არავინ არ უნდა სარგებლობდეს რაიმე პრივილეგიით. სანამ საყოველთაო მილიცია მოეწყობოდეს, იარაღის ტარების ნებართვა თვით სოფლის ყრილობებიდან უნდა გამოდიოდეს. სოფელმა უნდა შექმნას სანდო კაცებისაგან შეიარაღებული რაზმი, რომლის შემწეობით ადვილი ასალაგმავი იქნება ყოველგვარი ნაძირალა და ხალხის მტერი.

სოფელი ვალდებულია თვითმოქმედება გამოიჩინოს და თავს მოუაროს. დამღუპველია გულხელდაკრეფილი ჯდომა და ლოდინი, სანამ ვინმე მოვიდოდეს. ჩვენს თავს ჩვენვე უნდა ვუშველოთ.

ავლაბარი

ავლაბარი ამ უკანასკნელ ხანებში მეტათ საშიშ პირობებში იმყოფება. ყველა ჯურის ნაძირალებმა თავი აიშვეს და მკვიდრ მცხოვრებთ აწიოკებენ. ქართულ და სომხის პოლკის ზოგიერთი ჯარისკაცები, რომლებიც აქ ბინადრობენ ღამ-ღამობით წარა-მარა თოფებს ისვრიან. ქურდ-ბაცაცები თავისუფლათ დათარეშობენ. ღამე არ გავა დუქნები და მაღაზიები არ გასტეხონ და არ გაძარცვონ, ან კაცი არ მოკლან. ახალ წლიდან თითო ღამე თითო მსხვერპლი მაინც არის; საღამოს შვიდ საათიდან უბნის ყველა კუთხეებში ატყდება სროლა. ადმინისტრაცია სრულიად უღონო გამოდგა მათ წინააღმდეგ ბრძოლაში, ამიტომ გვარდიელებმა თავს იდვეს წეს-რიგის დაცვა. მაგრამ ერთი რამ დაბრკოლება ეღობება მათ წინ. მცხოვრებნი მჭიდროთ არ არიან დაკავშირებულნი მათთან. მაგალ. რომელიმე ქუჩაში ატყდა სროლა, გვარდიელები იქითკენ მიეშურებიან. ეკითხებიან მკვიდრთ, სად იყო სროლაო, მაგრამ ზოგი მალავს, ზოგს ეშინია და ზოგიც გზას ურევს. არც ერთი მცველი ქუჩაში არ სდგას,—პირიქით, შიშიანობის გამო მცხოვრებნი ლამპებს აქრობენ და ქუჩებს აბნელებენ.

აქ დაარსდა ინტერპარტიული საბჭო, რომელმაც მიზნათ დაისახა ამ ანარქიასთან ბრძოლა. ამას თან მიემატა ავლაბრის მცხოვრებთაგან არჩეული კომისია, რომელიც ჯერ-ჯერობით ვაჭრებისა და სახლის პატრონებისაგან შესდგება. სოციალისტური პარტიები აქ დიდ როლს თამაშობენ. აწყობენ კრებებს, მართავენ ხალხთან მოლაპარაკებას, კითხულობენ ლექციებს და სხ. მაგრამ არც ხულიგანებს სძინავთ. იგინი ადგენენ დიდ ჯგუფებს წესრიგის დამცველთა წინააღმდეგ, მაგრამ ღამე არ გავა ორი სამი არ დაატუსაღონ.

იპ. ქ—ვა.

პროვინცია

ს. ძიმითი (გურია). 30 დეკემბერს შესდგა ადგილობრივი ჯ.-კაცების კრება გიგო სიხარულიძის თავმჯდომარეობით, კრებას დაესწრო 43 ჯარისკაცი. პირველ კითხვათ დაისვა ჯარისკაცების თავის დროზე ოზურგეთში გამოცხადება ქართულ პოლკში ჩასაწერათ. ხანგრძლივი კამათის შემდეგ აირჩიეს მათ შორის ხუთი კაცისაგან შემდგარი კომისია, რომელსაც დაავალეს გამოარკვიონ ვინ არიან დეზერტირები ძველი რეჟიმის დროს მოხერხებით თავისუფალნი და სხვები; ვისაც ეკუთვნის სამსახური, მათ წინადადება მისცენ აუცილებლათ 10 იანვრამდე გამოცხადდენ ოზურგეთში. თითქმის ყველა ამტკიცებდა, რომ დღეს უფრო საჭიროა თავისუფლების და სამშობლოს დაცვა და დიდის მსხვერპლით მოპოვებული გამარჯვების შენარჩუნება, მაგრამ, სამწუხაროთ, ბოლოს მაინც ინტრიგამ იჩინა თავი. ძიმითის რაიონულ კოლექტივს მზათ ჰყავს საიმედო შვიდი კაცი, რომლებიც 3 იანვარს უნდა გამოცხადდენ ოზურგეთში თფილისში გასაგზავნათ წითელი გვარდიის შესავსებათ. მათ შორის ორ პიროვნებაზე კრებამ იერიში მიიტანა, დეზერტირათ გამოაცხადა ისინი და მათი დაბრუნება მოითხოვა. ფაქტებით დაუმტკიცეს, რომ ისინი არ არიან დეზერტირები: ერთს აქვს თეთრი ბილეთი, მეორე საზოგადოების შუამდგომლობით მსახურობს მწერლათ და ამათის წაუსვლელობით ყველა უნდა დაბრუნებულიყვენ. მიეცა კრებას წინადადება მათ ეშოვათ იმათ მაგიერ ორი საიმედო ამხანაგი, მაგრამ არაფერს ყურადღება არ მიაქციეს და თავისას იმეორებდენ. უნდა შევნიშნო, რომ ამ კითხვაში ისეთებიც ღებულობდენ მონაწილეობას, რომლებთაც არც ზნეობრივი და არც იურიდიული უფლება არ აქვთ ჯარისკაცი უწოდონ თავიანთ თავს. აქ მეტი სამწუხარო ის არის, რომ ისეთ დროს, როგორიც ეხლა საზოგადო ანარქია, რომელიც საფრთხეში აგდებს მუშა ხალხის გამარჯვებას, როცა მეტი საჭიროა წესრიგი, პარტიული დისციპლინის დაცვა და შეკავშირებული მწყობრი მუშაობა, გამოდის 43 ჯარისკაცი და მათ კერძო სურვილებს მაღლა აყენებს იმ რაიონულ კოლექტივზე, რომელიც 300 მეტი პარტიის წევრის წარმომადგენელია და თან საზოგადოების ნდობითაა აღჭურვილი.

ნოე გოგელია.

თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტისაგან.

ამით ვაცხადებთ ყველას საყურადღებოთ, რომ ქ. თფილისზე მიწერილ ყოველივე თამბაქოს ნაწარმოების მიღება და მისი კოოპერატივების თუ კერძო დუქნების საშვალებით ხალხში გავრცელება შეუძლია მხოლოდ და მხოლოდ ქ. თფილისის კოოპერატივთა კავშირს და აგრეთვე თამბაქოთი მოვაჭრეთა კავშირს თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტისგან მიცემულ საგანგებო ორდერის საშვალებით. ხოლო თამბაქოს ის ნაწარმოები, რომელიც მიწერილია თფილისის გუბერნიაზე, გადადის ამიერ-კავკასიის კოოპერატივთა კავშირის განკარგულებაში და ეს უკანასკნელი ავრცელებს მას კოოპერატივების საშვალებით მცხოვრებთა შორის.

ამ განცხადების გამოქვეყნების რიცხვიდან გუნერნიის სასურსათო კომიტეტიდან არავის მიეცემა პაპიროსის და თამბაქოს შეძენის ნებართვა ზემოხსენებულ წესის გარეშე.

3—2 **თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტი.**

თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტისაგან სავალდებულო დადგენილება

სასურსათო ორგანოების შესახებ გამოცემულ დებულების მე-20 სტ. მე-13 მუხლის ძალით თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტმა გამოსცა შემდეგი სავალდებულო დადგენილება:

1) ამიერ კავკასიის კომისარიატის 1917 წ. 20 დეკემბრის დადგენილების თანახმად აკრძალულია თფილისის გუბერნიის საზღვრებიდან გრენის გატანა, თფ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტის ნებადაურთველად.

2) თანახმად ამასა ის პირები, რომელთაც აქვთ გრენა ვალდებულნი არიან ამ სავალდებულო დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან ერთი კვირის განმავლობაში სისწორით წარუდგინონ გუბერნიის სასურსათო მმართველობას ცნობები მათ განკარგულებაში მყოფ გრენის რაოდენობისა.

ამ სავალდებულო დადგენილების დამრღვეველნი პასუხისგებაში იქნებიან მიცემულნი და დაისჯებიან მომრიგებელ მოსამართლეთა მიერ, თანახმად 1917 წ. 17 მარტის დროებითი მთავრობის რედაქციით გამოცემულ დებულების მე-29 მუხლის ძალით.

(2—1) **თფ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტი.**

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისათვის

დასურათებული საყმაწვილო ჟურნალი

წელიწადი მეთოთხმეტე **„ნაკადული"** წელიწადი მეთოთხმეტე

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით

საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით

მცირე წლოვანთა და მოზრდილთათვის.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა— 12 მან. ნახევარი, წლით— 7 მან. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის—7 მან. მოზრდილთათვის—7 მან. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

რედაქციაში არის გასული წლის კომპლექტები.

ხელის მოწერა მიიღება

თფილისში—„ნაკადულის" რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакція „Накадули", Головинскій пр. № 8.

რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე.**

(3—2). გამომცემელი **პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.**

1918 წ. იანვრის 10 თფილისში გამოვა ჟურნალი

„ახალი კვალი"

ორგანო ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაციებისა.

თფილისის ორგანიზაციის კომიტეტი დაბეჯითებით სთხოვს დანარჩენ ორგანიზაციებს საჩქაროდ შეგვატყობინონ: 1) რამდენი ცალის გავრცელება შეუძლიათ; 2) თავისი, ან ორგანიზაციის აგენტის მისამართი; ეს ცნობები საჩქაროთ უნდა იქნეს მოწოდებული, რათა ჟურნალის გამოცემის საქმე არ შეფერხდეს. აგრეთვე გთხოვთ დაგვეხმაროთ მატერიალურათ და მოგვაწოდოთ მასალები.

ჩვენი მისამართი ჯერ-ჯერობით შემდეგია: Тифлисъ. Вера. Матеріальная ул. № 3. Михаилу Чачуа.

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წ. ყოველ დღიურ გაზეთ

„სოციალ-დემოკრატ"-ზე

ხელის მოწერის პირობები:

ერთი წლით 50 მან., ექვსი თვით 27 მან., სამი თვით 13 მან. 50 კაპ., ორი თვით 9 მან., ერთი თვით 4 მან. 50 კაპ: ცალკე ნომერი ყველგან 20 კაპ.

განცხადების ფასი: პირველ და უკანასკნელ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი—50 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება—2 საათამდის—10 მან.

გაზეთის დაკვეთა შეიძლება თვის პირველ და თხუთმეტ რიცხვებში შემდეგი მისამართით: Кутаисъ, почт. ящ. № 9 Тутку Гварамія.

ქართული უნივერსიტეტი

თფილისში გაიხსნება 1918 წ. იანვრის შუა რიცხვებში

ამ თავითვე იქმნება სიბრძნის მეტყველების ჰუმანიურ მეცნიერებათა განყოფილება. ლექციები იქნება **საფილოსოფიო, საისტორიო, სალიტერატურო, საენათმეცნიერო, საპედაგოგიო და სოციალურ მეცნიერებათა დარგებიდან.**

სტუდენტებათ მიიღებიან საშუალო სასწავლებლებში (ვაჟთა და ქალთა გიმნაზიები, სასულიერო სემინარია (ოთხი კლასი), რეალური, საკომერციო, საეპარქიო და წმ. ნინოს დედათა სასწავლებლები, საოსტატო ინსტიტუტი და სემინარია, კადეტთა კორპუსი და სხვ.) კურს-დამთავრებულნი.

სტუდენტად ჩასარიცხავად საჭიროა: 1) თხოვნა ქართული უნივერსიტეტის დროებითი გამგეობის სახელზე (თხოვნაში აღნიშნული უნდა იყოს მთხოვნელის მისამართი), 2) მოწმობა განათლების ცენზის შესახებ და 3) მეტრიკული მოწმობა (ვაჟთათვის). მსმენელთათვის საჭიროა მხოლოდ თხოვნა.

სწავლის ფასი სემესტრში (ე. ი. ნახევარი წლისა) სტუდენტებისა და მსმენელთათვის ათი თუმანი. იმ მსმენელთათვის კი, რომელთაც მხოლოდ ერთისა ან ორი საგნის მოსმენა სურთ,—ხუთი თუმანი. ფული ჩაწერისთანავე უნდა იყოს შემოტანილი.

ჩაწერა იოსებ ყიფშიძესთან, ქართული უნივერსიტეტის კანცელარიაში (ქართული გიმნაზიის შენობა) 12 ს.—2 საათამდე ყოველ დღე, გარდა კვირა-უქმეებისა.

ფოსტის ადრესი: въ канцелярію Грузинскаго Университета. Тифлисъ, зданіе Грузинской гимназіи.

ქართული უნივერსიტეტის დრ. გამგეობის წევრნი: **პ. მელიქიშვილი. ივ. ჯავახიშვილი.**

(15—11)

მსწრაფლ-მბეჭდავი სტამბა რუხაძისა, გაბაევის შესახვევი, № 1.